

Sagittarius

Capricorn

Scorpio

Aquarius

بنی آدم و بخت

Libra

ترجمہ: شاد آفرین

مصنف: شمس الرحمہ ہارثی

Earth's

Taurus

Virgo

Fate OF a Man

Aries

Leo

بني آدم عيبت

رجائكار: منير احمد باديني

نېشته كار: ميخائل شولوخوف

بلوچي اكيڊمي كوئٽه

© بلوچي اڪيڏمي ڪونٽه

ڪتاب ۽ نام..... بنى آدم ۽ بخت
نشته ڪار..... ميخائل شولوخوف
رچانڪار..... منير احمد باديني
سال..... 2008
ڪساس..... 500
ڪپوزر..... عزيز جمال ديني
ڊيزائننگ..... طارق قاضى
چاپ ڇاه..... هائي ٽيڪ پرنٽرز
قيمت..... 150 ڪلڊار

ISBN NO.978-969-8557- 55-3

دگوش:- میخائل شولوخوف ء ناولٹ FATE OF MAN
شے دیما انت۔ اُمیت انت کہ شمارا دوست بیت اے ناولٹ
من 1977ء مان بلوچی زبان ء ترینگ۔

منیر احمد بادی نی

0

شہ جنگ و پداوئی واروخت و بے ڈون دریاہ و برزگیں
 دنگ و بہار گہ احت تو آئی تہا یک دگہ حب و جوش و یک لذتے ات۔ مارچ و
 گڈی ایں روچاں وختے شہ ازوف زر و تیاب و گرین گوات سراس زرت تو
 ڈون و دریاہ و ریک ریکیں کنگ بزاں زیاب بوت، زید و چراگ جاہانی
 دمب چھیل جوڑ بوت انت ناگ و چمگ اُلگک اش گرت۔ جو و جوہر کانی تہا
 برف آپ بوت انت و ہر نیمگ و کور و جو آپ اش آ ورت۔ رہانی سر و روگ
 احتینگ و کارگران کپت حد و اولیے شہ شست (60) کلومیٹر و گیش نہ ات
 و لے سفر سکت گران کپت من و منی ہمراہ شہ روٹک و پیش سرگپتن۔ شہ سڑک و
 مین و پوت گلانی سبب و مے تازگیں اسپ پہ سکین واری وے و روان ات انت
 آوانی پوش پوش ات و ٹیلا گوں آوان چلگت نہ بوت ٹیلا و پادگ تن آوانی
 چرخان ریک ڈولین پوت گلانی تہا بڈ شتنت و تن گوڈان اسپت اسپتین کف

، لاچارین اسپانی بگل ران ء گور بندانی سرء تریز گپت انت۔ کولاء تہا چرپین دار
 ء بُوگوں حرانی مستین بُو یکجاہ، سوب ء تازگیں گوات ء تہا ہوار کپت انت پہ اسپان
 دیم ء جزگ وختے سکت گران کپت تو ما جہل کپگ ء پد پیادگ روان بُو تن۔ برف
 ڈولین پوت گل ء مین مئے بُو ثانی چیر ء چڑپ چڑپ گرت کہ شہ آئی گوزگ ہم
 گران ات۔ سڑک ء کڑ کڑ ء برکشانیں برف سکین بُرزگ تنے وختی ات انت
 کہ ایشانی سرء روگ گیش گران ات۔ تن ایلانکا ء بُو ء ماسی (30) کلومیٹر ء
 مزل ء پورہ شش گھنٹہ ء تہا جتن موخوسکوی حلک ء کسانکین جو کہ گرماگ ء موسم ء
 خشکان منت، نوں گون گیت ء درچکان جھل تن مین ء پوت گل ء دراج بوت
 ۔ یک آوارین کٹارگیں یکدار ء تہا مارا چہ جو ء آدیم بوگی ات۔ اسپان بوجگ
 بوت دومی کنک ء یک مشتر کہ فارمے ء منگے ء چیر ء یک کہنگ ء کٹارگیں جیپ
 ء (کہ درائیں زمستان ء ہمودان اوشتارینگ بوت) مئے راہ ء اوشتوک پما
 انظارات۔ من ء ڈرائیور ہردو کمکین ہوگی ہوگی بے ہے بُرز ء جہل بو انین
 یکدار ء تہا سوار بوتن منی ہمرگ گوں سامان ء بے کنگ ء اوشتات مادران تنے
 وختی نہ زرتن کہ شہ لکدار ء کستکیں تخنگانی چیر ء آپ ء تچوکیں فوارہ در کپت انت۔
 ہرچون کہ بوت ماے کڑکان بند کرتن ء آپ ء تیلانک دیان بے تیاب ء
 سر بوتن۔ ڈرائیور شہ حلک ء جیپ ء آورت ء پدا یکدار ء تہا سوار بوت اگہ اے

کتارگین یکدار آپ ء تہا گروچگی نہ کرت داراں روگ ء آگشت ”تومن تئی
سگت ء دوہ گھنٹہ ء تہا کارین“

حک چہ دریاب ء باز دورات دریاب ء سر ء انجین بڑی بانگی ء ات چوکہ
میں چلگ ء موسم ء نیام ء بہار گہ ء موسم ء آحتنگ ء وخت ء بیت۔

شہ گیتانی وش بوئیں در چکانی بو ء دریاب ء گوات نم نم ء تحل لگت
ولے گوات ء اے چرک دور چہ سرگیں گردان، چرگ جاہانی نیمگ ء اے ڈیہہ
ء ہمیش تازگین گرائیں بو ء گوں وت ء آرگ ء اتنت کہ بوچہ برف ء بندی
گری ء نوک نوک آ ذات بوت۔

کمکین دور بانز ء یک اردہ گیس گیرھ یے بے تیاب ء ریک ء سر ء
کیت من پہ سگریٹ ء کشگ ء خاطر اسمانی شتن وشتن۔ من صدری ء تہا دست
بڑت تو خبر کیت کہ سگریٹانی ڈبی تر بوتگ۔ یک ترندیں چول ء بے یکدا ء چلک
گرنگ ء پد من ء تن سرین ء آپ ء پوت گل ء تہا بڈدات کہ من سگریٹاں رکھنگ ء
ابیداران دکہ دیگی کیت ء زوتان اشتاپی اشتاپی ء درگیگی کیت۔ ولے نون من ء
بے بوتی لاپروہی ء سر ء نیمسر کی بو نگات من پد اُس ء نشت ء بورین سگریٹان یک
پک ء گیرھ ء سر ء ایر کنان بوت۔

نیم روج بوت روج مئی ء ماہ ء گرمی ء تہا لک دیان ات۔ من ء امیت

ات کہ سگریٹ زوت خشک بنت شہ گرمی و وجہء ارمان کرت کہ بر نہ حق پندگی ایس
فوجی پتلون و گٹی گور و نہ کرتن۔

مروچی ایس روچ سال و اولی ایس گرین روچ ات ولے وتی لگتیں فوجی
لیوس و کشک و پد بوجیک و تیلانک دیگ و حواری و پد گوات و تہا وتی مودان
خشک کنگ و بے آسمان و بزین جمبران گوں کاہلی چارگ و ہواروت و راجپ
چپانی و بڑی بانگی و بہر کنان ادا یک تہنا ننگ من و باز جوان محسوس بوونگا ات۔

گوں ہمیشی شہ حلك و گسانی پشت و یک مردے اٹک و
درا بوت۔ آیک پنچ و شش سالکین بچے و دیم دیم و آیرگا ات ہر دو دم بروک دم
بروک گامان زیران جو و تہا بڈین گھٹ و نیمگا آیرگا اتنت ولے جیپ و نزنیک و
سر بوونگ و پد آ ہر دو منی نیمگ و برگشت انت مردین و برزین بالاد و ات کمین
ڈول کرت۔ آ منی نزنیک و سر بوونگ و پد گوں گرانیں تو ارے و گشت۔

”ہلو براس“

”ہلو“ من آئی دراج و زبرین دست و گپت و ووش آمدی بوت۔ آ بچک
و نیمگ و دیم کنگ و پد گشت ”نا کو و ہلو بگوش کسو! بلکنا ایش ہم چوتی پس و ڈرا سیور
ئے من و تو چے لاری نہ چلا یئتن۔ اے واجہ کار آ دیم و کٹارگ و چلا یئین ایت“
آسمان و ڈول و روشنا و صافین چمان برز کنگ و پد زہگ و بشکھندگ

کرت۔ باز پہ بے شکلی یک گونڈ کیس سردو گللابی میں دستے بمن تچک کرت۔ من پہ
 نرمی دست ملائینت ”سردی لگی ترا چے بوتار.....؟ اے گرمی ء تہا تئی دست آنکس
 سردانت پر چے؟

یک وش ء معصومین بھروسے ء زھگ وتی سرء گوں منی گوڈان جت ء
 وتی یورین مچا چان پہ حیرانگی برز کرت۔

”من کجا بوتارے اُن نا کو، من تو یک کسانیں زھگے اُن، من ء سردی
 چے پکنت منی دست تو ہمیشا سرد بستگ انت کہ من برپ ء گلوگب ء گوازی کرتگ“
 تن نیمگ ء پُرین لوت شہ کو پگ ء جہل ایر کنگ ء پد آئی مزن ڈیل ڈولیس پس منی
 یک کش ء نشت۔

اے گونڈیں سا یک ء من ء دوری کرتگ دور داتگ۔ من ء ہم دم
 برائین ایت ء وت ہم دم بارت اگہ من تیز تیز گام بزورین تو بزاں اے گوں من
 جھل کنت تہ گوں اے پیادگیں سپاہی ء برہ سیل کن کہ چون انت! من یک یک
 گام ء جاہ ء سے سے گام ہوار زورین ء ماہر دواسپ ء سر کھک ء رُمب ء تہا
 مشکول ان ء تلس ء کارو کداران گندگ ء خاطر اسرگ ء پشت ء چم بکار بنت۔ من
 تنے وختی چک ء نہ گردینتہ کہ آ یک منہے ء تہا چڑپ چڑپ کنان انت یا برپ ء
 گہرکان چوڈ وان چوشگ ء بیت وختے چشیں وختے ء چش۔ نہ واجہ گوں اے

ڈولیں ہمرگ ء منزل جنگ کس ء وس نہ انت ء مکمین چچی ء پدا آ جست گرت ”تہ
بشکنا مین وستاد! چے وتی چیف ء راہ ء چارگ ء ءے؟“

تنے وختی آ راگشگ نہ لوٹت کہ من ڈرائیورے نہ اُن۔ من گشت ”گمان
انت تنے وختی کمیں دگہ انتزار کنگی گپ ایت۔

”شہ آ دیم ء کنگ ء آ گی انت تئی چیف ء را؟“

”او“

”یکد ارنون کیت“

”دوگھنٹہ لکیت“

”مزین حساب کتابے۔ خیر پہ آ رام ء متند من ء وائیکس اشتاپ نہ انت نون
برتہ نظر کپت تو حیال احت کہ ڈرائیور ٹولی ء مردے پے تاپ ء سر ء نشتگ
، سگریٹ ء یک ء دو سوٹ خاطر ار وگ بہ بیت۔ آئی نیمگ ء یک تنا ء
ایوک مرگ ء ڈول ء یک تنا تمباک ء سوٹ جنگ ء ہم مزگے
نیست درابیت کہ جوانیں کٹ ء کمائی ء تہائے۔ سگریٹ کش ءے تر بوتگ
ءے ترین سگریٹ نا جوڑین اسپ ء ڈول ء سک بیکار انت شہ منی اے زنڈین
تمباک ء یک دے بجن سیل کن کہ چون انت؟“

آشہ وتی خاکی رنگیں پتلون ء یک کوپتگیں ریشم ء بٹوائے کش ات ء چ

گرت من ء بے بٹو ء یک کنڈے ء نوشکیں حرف نظر احت انت۔

”یہ وتی دوستیں سپاہی ء“

”لبپیڈ یا نسکائیہ“

ہائی اسکول ء یک طالب علمے ء نیمگ ء“

ماگس ء ملک ء تہا رُ دو کین تمباک ء پہ چپ چپانی کشان اتن من شہ آئی جُست

کنگ لوٹ ات کہ آ گوں زہگ ء کجاروگ ء انت ء گندگیں رہانی سرء آئی پند

جنگ ء مطلب.....؟ کہ آ جُست گرت۔

”دُرائیں جنگ ء تہا بوتگ ء؟“

”اندازگ ء“

”فرنٹ لائن؟“

”او.....“

”بمن ہم مورچک ء تہا حالے گوستگ..... شہ حد ء گیش آ وتی مزنیں

سوزوہین دستان بے وتی گوڈان ایر کنگ ء پد کو پگان زبرت۔۔ آ را پہ جم ء کنڈیل

کنگ ء پد من ء دگہ ڈول محسوس بوگ ء ات شماے ڈولیں جم دیستگ ات کہ کسے

خیال پکنت کہ بے آ وان پُر چت دیگ بوتگ؟ چونین جم انت کہ آ وانی تہا واہگ

ء امیت درو ء متن باز دور ء شکیں نکش پیداوار انت کہ کس گوں آ یان جم ء جت نہ

کنت؟ منی ہے راہ گوزین سنگت ء ہے ڈولیں چمات انت۔

آشہ گیرھ ء یک حسکیں چمولی یے پروشت ء گوں آئی شلین سرء ریک ء

سرء یک عجبین نکش ء جوڑ کرت ء دوارگ آگشت۔

”باز وختاں من ء شپ ء واب نہ بیت، من گوں پچین چمان تاریکی

ء چارین ء پکر کنان بہین زند! تو اے پیم چے کرت ء؟ تہ من ء

اے ڈول لنگ ء لاچار پرچے جوڑ کرت ء؟ پرچے چشیں سکین سزایے من ء

دات ء؟ ء من ء یک پسوئے نہ رسیت، نہ سوب ء من ء یک پسوئے رسیت

۔ من ء یک پسوئے ہم نہ رسیت ناگت ء آوتر اسمبھیت ء دل ء مہرے ء گوں

وتی بیچ ء بٹو ء دیگ ء پدگشت ”کسو برہ جو ء کنک ء گوازی پکن مزن ء

ٹوہین دریا بانی کر ء گوران گونڈواں بازگران قیمتیں چیزس انت، ولے وتی

پادان آپ ء تہا تر مکن ء۔“

ہما وخت ء کہ ماچپ چپان تمباک کشگ ء اتن من پس ء بچک ء دروشم

شہ سرء تن پادان چارت من ء آوانی بابت ء یک چیزے عجب لگت، زہگ ارزان

ساج ولے سک پاندارین پیچ گورا کرت ات۔ سمور جنو کین استر ء مزنیں دراجین

کوٹے کہ آئی کچ ات آئی کسانین پازدار آئی پشما ایس جرابانی سرا بزاں کدرتی

کچ کنگ بوتگ ات انت اے درہائیں چیزانی تہا یک زالبولے ء یک

شاہکارین ماسے دستانی کردار پیداوارات ولے پس یرنگ یروشم بازجات
 آئی پشمی ایں صدری شہ جاگہہ جاگہہ یرسوتگ ات یرآراپہ بے ڈولی یرتہا اگری
 کنگ بوت ات آئی کستگین پتلون یراگری پہ شری جنگ نہ بوت ات۔ آئی تہا
 مزینں درانگلیں کھونپ یرشلینگ مان ات انت۔ آیک اندازگ یرنوکیں بلوچی
 بوٹ پاد یرکرت ات ولے آئی زئڈین پشمی جراب کڑک کڑک ات انت۔ یراے
 چیزشہ جنین ذات یردستان بے آشنا دراکرت انت من حیال کرت کہ اے مرد یریا تو
 جن بیران بوتگ یا آئی یرآئی جنین یرنیام یرجنگ یرجیرہ یرے است۔

آوتی بیچ یرجو یرمیگ یرتچان یردیسیت تو جھک ات یرپدا حمر یربنا
 کرت، من پہ لجمی گوش دارگ یروتی ہوش یرگون آئی کرت۔

”آئی گپ ایش کہ منی زندگی انچائیں زندیے ات من دور نیزہ صوبہ یر
 باشندگ ان۔ 1900 یرپیدا بوتگ ان۔ خانہ جنگی یرزما نگ یرسہرین پونج یرکیکو
 یردزے ڈویرن یرتہات 1922 یرڈکاں کیوبن شت یرپہ مورٹی نیں بزگران
 چوگوک یرکرت انچا اے وخت یرزندگ مبوتین۔ ولے منی گس یرتمام خاندان
 پس یرماش شہ گرون یرمرت انت پمیشا من یک تانمتن دگہ سال یرکامے نہ
 ات۔ خیرشہ یک پرین سالے یرپدشہ کیوبن یربرتر کرت وتی گس یربہا کرت یر
 وردنیہ شت۔ اد یراول تو تراکانی یرکار یرکرت پد یریک کار جائے تہا پہ مستری گری

ءِ کارءِ شت پدءِ آروس گرت۔ منی جنین یک یتیم خانہ یے ءِ تہا مزن بوت ات۔
 باز نیک بنختے ات وش تب ءِ رومان زور چالاک ات چومنگ ءِ بد چوچے نہ ات
 شہ کسانى ءِ آرا خبرات کہ درد ءِ تکلیف چے ونت دردان بے آئی کردار ءِ مزنیں
 اثرے دور داتگ ات۔ اگہ آراشہ یک کند ءِ کنگ ءِ بد یتیم ءِ تو آ آنکس وش
 صورتے نہ لگت منی متلب ءِ پوہ بوتے نا؟..... ولے من آراشہ یک کند ءِ سیل
 نہ کرت بلکنا ڈراھاں ڈرا آراچمانی تہا کورت ءِ دنیا ءِ تہا شہ آئی گیش وش
 صورتیں مردے بوتگ ءِ نہ کہ بیت۔

من باز وخت شہ کار ءِ دم بروک ءِ سک بے تامل گس ءِ آحتن ولے
 آ منی ترندیں حبرانی پہ ترندی پتو نہ دات اتینکس نرم تب ءِ بے زبان۔ اے
 ڈولیں سادار ءِ کہ تخی ترندی ءِ تہا ہمیش منی آسودگی ءِ خیال کرت۔ جوانین جان
 پتک آئی صورت ءِ گندگ ءِ گوں منی گرانی سبک بوت ءِ آئی بگل ءِ داستان مان
 کنگ ءِ پد من آرا گوشت ایرین من انچا برتہ ترند بوتن۔ مروچی کارجہ ءِ تہا
 گندگیں روج ءِ گوست پد ءِ منی ءِ آئی صلہ بوت ءِ من ءِ یک آسودگی یے محسوس
 بوت۔ براس ترا خبرانت کہ شہ گس ءِ وشى ءِ مردم ءِ کار ءِ روزگار ءِ چکس اثر کپ
 ایت؟ سوب ءِ من شہ نپاد ءِ چوخر گوش ءِ در یہہ گرت ءِ کار جاہ ءِ وا تر سینت
 وہر کارے ءِ دست زوردات گڈا آرا پورا کرت دوردات۔ گس گودی اگہ پوپنے بہ

بیت تو زند جنت جوڑ بیت۔

”باز وخت گوں تنخواہ و رسگ و من گوں یار و دوستان پہ کش کنگ و نشگ
 و تہا غرق گس و کات و آ وخت و پہ منی تیلانک و روکی و پراہین راہ ہم بس نہ ات
 انت گلی آوانی تو ذ کر و بل۔ آ وختاں من سک طاقت و رچو گرا سگیں حرماگ و
 ات ہر چنکس کہ کس پکنیں و لے ہوش بر جاہ ات و بگیر شہ یکے و کمک و من گس و
 سربوتن و لے گس و نزیک و سربیک و گوں حالت سک چپی بوت من چار پادگ
 گرت و آ ساہدارانکتہ نہ گریت و نہ خفاوت منی ایرنیا۔ من و دست حورک گندگ
 و پدکٹ کنگ و لگ ات حد ات و آ ہم انچش کہ من بے آئی حدگ و زار مگرین
 آ منی پازواران کشگ و پد دژ دژ گشت ”مروچی تہ دیوال و نزیک و بوسپ
 آ ندرے انچا کہ و اب و تہا شہ تحت و ریڈھ کنے“ من چو پھگ و سیڑی و بے
 تحت و سر و ڈیریوت و منی چار مکندیں چیز گردان بوت انت من و اب کات و من
 و محسوس یوت کہ آ نرم نرم من و حارینگ و انت و کرار کرار شہد بتیں صبر دیگ و
 انت من و خبرات کہ آ بہ منی حالت و سر و دل و تہا سوحت۔

سوب و آ شمن پیش بیدار یوت تنے وختاں منی ہوش جا گہہ و کاینٹ
 آ را خبرات کہ شہ نشگ و پد منی دل نان نہ ایت۔ ہمیشا آ شمن آ چار ما چارے
 کا ورت و پد و پہ منی نشگ و دور کنگ و آ من و یک پُرین گلا سے ووڈ کا دات

”آندرے بکند دوارگ انکس مہ ورنے ءیک مردے ء خدا بخت کہ آاے
 ڈولین سادہ گوہن زالبول ء گوں ڈروہ بازی پکنت۔ من گلاس ء غر و نچ ات ء
 گوں مہر آئی منت وار بوت ء سادگیں میٹھے ء پیم ء وتی کار ء درشت۔ اگہ وخت ء
 آ بمنی شراب ورگ ء سر ء گوں پساتے پکرتین تو باور پکن کہ من دو می شپ ء
 دوراگ شراب ء تہا غرق گس ء کات۔ ہمیش گسانی تہا شہ جنینانی چریائی ء سوب ء
 ہے ڈول بیت۔ من باز دیگ من ء خبر انت۔ ”خیر پد ء زبگ ودی بوت انت
 اول سر ء بچکے پد ء دو جنگ۔ اے وخت ء من شہ وتی یار و دوستان و ترا دور گیت من
 درائیں پگار ء گس ء بُرت جنین ء دست ء دات نوں خاندان مزن بوت پہ نشگ ء
 وخت نہ منت۔ چھٹی ء روج بس یک گلاسے بئیر وارت۔

”1929ء من ء گوں موٹلان شو کے زرت۔ من موٹل چلائینگ ء

ہیل گرت ء یک لاری یے چلائینت۔ نوں من کار جاہ ء پدی روگ نہ لوٹ
 ات لاری ڈرائیور ء زندگی و ش ات ہمیشا دو سال انچش گوست انت کہ خبر ہم
 نہ کپت چو کہ واب بیت۔ ولے تہ بکش کہ دوہ سال ء چے حقیقت انت؟ یک
 مردے ء عمر چھل سال بیت تو شہ آئی بخت پکن کہ دہ سال چون گوزیت
 گوستگیں روج گردو گبار ء تہا تپاؤک چرا گجا ء پیم ء گندگ نبیت۔ مروچی
 سُب ء من شہ چراگ جاہ ء گوزان اتن تو یک یک چیز باز صاف

دراگرت۔ پیست کلو میٹر انگر آحتن تو نون او دء گردو گبار مان اٹنگ، درچکت
کاہ، ملک باگ، دُراہے گردو گبار ء گانڈ ء گونڈ بوتگ انت۔

”ہے دہ سال ء تہا من شپ ء روج کاگرت، مزنیں زرکٹ ات ء من ء
منی جنین شہ اید گراں بد حال نہ منتن۔ زہگ مے کلین مال ء مڈی ات انت ہر سہین
اسکولانی تہا پہ شری جوان بو آن ات انت شہ گمان مسترین انا طولی حساب ء تہا
انکس تیز دراحت کہ آئی نام ماسکو ء یک حالتا کے ء تہا چھاپ یوت۔ نہ زانین
چون اے عاقلی آرا میرا ت ء تہا رستگ ولے من بریشی ہمانہ ات کہ بال پکرتین“
شہ جنگ ء ساری ماہتین چیز کا نچیٹی کرت ء شہ جنگ ء پیسیر مادو کوٹیاں
برآمدگ گرت ء یک کاٹیحے جوڑ کرت۔ ایریادو بڑ پہ بہا گپت مارادگہ چے پکار
ات پہ زہگان تا جگ ء شیر برجات بڑ ساہگے ات پادپازوار ء تہا ات انت ہر چیز
جوڑ ء جاڑات۔ او۔ ولے یک چیزے یوت کہ من پہ گس ء بندگ ء شرین ڈگار
ء نہ زرت آئی ڈگار شہ بالی میں جہازانی کار جاہ ء گیش دور نہ ات اگہ من وتی گس
ء دگہ جاہ ء چست پکرتین تو مروچی منی زند ء حال پُخش نہ یوت“

پدا جنگ نیام کپت۔ دومی روج ء پمن برتی ء پروانگے احت کہ بے آئی

دومی روج ء اسٹیشن ء رپورٹ پکنت“ ء حکم نوشتہ ات منی جنین ء زہگان من ء
رخصت گرت۔ ایریانی منی جنگ ناستیمزکا والیوشکار بچک وتی دل ء سگ ء داشت

ولے جنک وتی ارسان داشت نہ گرت۔ انا طولی کمین ہیجت چوکہ آراسردی لگگ
 ءانت نول آہفدہ ساگی بوگ ءات۔ ولے منی ایرنیا.....تن ہفدہ سال ءما یکجاہ
 اتن ولے تن مروچگیس روچے ءمن پٹشین حال نہ دیست ات.....شپ تہارین
 شپ منی جاگ ءکو پگ شہ آئی ارسان تر بوت انت سہب ہے حالت انچش یک
 ڈول ءمنت۔ ما شیشن ءسربوتن۔ من شہ آئی وجہ ءانکس مونجا تن کہ بے آئی سیل
 ہم گرتن۔ آئی لنٹ الما ترا تنت ومود ءشہ آئی شال ءڈن ءدر کپنت انت آئی چم
 حورک حورک ات انت ءآچو گنوکان بے استھان ءچمان جت وخت ءآفران
 ریل ءتہا سوار بیگ ءحکم اش دات تو آ من ءبگل ءگپت ءگول وتی دستان منی
 گردن ءپر نچ ات۔ آچو ہما در چک ءمرزان ات کہ آرا گول تہراں جال دور
 دیگ بہ بیت زہگ ءمن آراد لچی داتن ولے بے آئی یک اثرے نہ بوت دومی
 زالبول گول وتی مرد ءچکاں خبر ءحال کنگ ءات انت ولے منی لوگی گون من
 انچش لچت ات چوکہ پن گول ٹول ءبھیٹ بھیٹ لرزگ ءات ایرنیا..... منی
 ساہ! وتی ہوش ءبیا، من گشت ”گول من حبرے دو بکن..... پسکان ءآبس ہنکس
 گشت..... آندرے آندرے..... ما..... اے دنیا ءتہا دوراگ نہ ملن۔“

”منی دل آئی بے حالت ءترگگ ءات ولے آگشان ات آرا تو

خیال کنگی ات کہ شہ آئی جتا بیگ پمن ہم ارزان نہ ات۔ من داوتے ءتہا پہ نان ء

ورگ ء تو نہ روگ ء اتن۔ من ء غصہ احت من شہ آئی بگل ء و تراکش ات و آرا
تیلانک دات وتی حسان ء من آرا باز پہ نرمی تیلانک دات ولے من یکت دیوے ء
تیلانک واران پُشت ء شت پدا گونڈنیں گام زیران منی نیمگ ء احت۔ من پہ
ترندی گشت ”رخصت کنگ ہمے ڈول بیت؟ تو لوٹ لے کہ من بے مرک بمرین
.....؟ پدے من آرا وتی بگل ء گپت پرچیکہ آئی حالت سک خراب بوت ات۔

ناگت ء آچپ گرت ء آئی تو ار بے آئی گٹ ء منت آ بے آئی ہر چیز ء کہ
گوزان ات من شہ آئی خبر دار اتن۔ من پہ چم ء کنڈا آرا چارت ولے آئی بے
روحین پرانی تیمین چم شہ ارسان پاک ات انت۔ آوتی سرء جہل گیت ء
نشت۔ آئی دراجین دست بے آئی کشان کرار کرار مرمان ات انت آئی
زنوک ء بستگیں لنٹ سر سران بوت انت۔

”دل ء کسان مکن یار..... شہ دل ء بے..... من کرار کرار گشت ولے
آ منی حبر ء بلکنا نہ اشکت باز پہ مشکلے ء گوں ہوش کنگ ء پد یک کانکر ء بدل
بوؤ کیس گٹ یے ء گشت.....“ ”مرک ء تن مرک من وت رامعاف گرت نہ
کنین۔ من آرا چونین تیلانکے داتن۔“

پدا آتن دیر چپ بوت۔ کاگد ء تپایان آ سگریٹ ء جوڑ کنگ ء کوشت
کرت ولے اخبار ء کسانیں پرزگ بے آئی لککانی سرء نہ اوشتات ء تمباک بے

آئی زانانی سرء ریت انت۔ ولے دوراگ آیک بے ڈولین سگریٹ جوڑ کرت
دوسے بزمین ء تادیتگین کش جنگ ء پدوتی گٹ ء صاف کرت ء گشت.....

”من وت ء راشہ ایرنیا ہلاس گپت ء آئی دیم ء وتی دستان ء آرا مہر

کرت۔ آئی لنٹ چو برپان سردات انت شہ زہگان موکل ء پدمن بے ریل ء تہا
سوار بوتوں ٹرین کرار کرار روان بوت۔ ء ایشی تہا سوار من شہ وتی زہگ ء جنین ء
حد ء دوارگ گوسٹن ء منی بے وسین پوری نین زہگ گوں یک دگر ء بگل ماں بگل
اوشتوک ات انت پہ وداع ء وتی دستان بُر زکنان بشکھندگ ء حدگ ء کوشت
کنگ ء ات انت ولے بے وتی کوشستان نام ات انت۔ ایرنیا ء وتی دست
سینگ ء بست انت آئی لنٹ چو چاک ء اسپیت گشت انت ء لہتین حبر کنگ ء ات
ء ہورت ہورت من ء چارگ ء ات ء آئی بدن انچش دیم ء درکپت ات چو کہ آتیز
ء ترندیں روہوانی دیم ء جزگ ء کوشت ء کنگ ء انت آئی ہے پیکرتن عمر پہ زندمنی
دیم ء کیت..... بے سینگ ء بندوکیں دست، تالانین چم چمانی تہا ارس پہ ہے
رنگ ء آ منی وابانی تہا کیت من آراتیلانک پرچے دات؟ وختے ایشی من ء حیال
کیت تو من ء لگ ایت کہ یک کاٹارے شہ منی دل ء آ دیم یوتگ۔

”مارا یوکرائن ء جاہ ء بے وتی یونٹ ء بیلا یا تسیر کوف دیم دیگ بوت من

ء یک تھیری ٹزٹرک ء پہ چلائینگ ء دیگ بوت کہ ہمیشی تہا من بے پڑ ء شت۔ تر

اجنگ و بابت و گشگ بے کار انت تہ وت ایشی تہا ہوار بوتگ ءے تہ زانے کہ
 نوک نوک سران چے بیت شہ گس ءے پہ ہر کس ءے چٹی کائنت۔ ولے وت کہ باز چٹی
 دیگ شتاوخت وختے ایش ہم سٹ دیگ بیت کہ ”کل جوان انت بس کمکین جنگ
 ءے چوپ انت گمان انت کہ ما پدا بکنزن ولے زوت مئے اُرش ءے وار کیت کہ اے
 دہوسین جرمان ہمایا تان دہین کہ بلکہ ایش یات بیت اچ ایشی ابید بے چٹانی تہا
 چے نوشتہ بوت کنت۔ اے ڈولین تر سنا کین مو کہ آں لکھ پڑھ کئے راج انت من
 تو انچا گریوگ ٹپگ ءے نہ منین من ءے شہ ہما گریو انین دیمان سک بدکات کہ آخا
 مخا ہر روچ بے وتی زہگ ءے زالبولان ساف سافین حبر نوشتہ کرت انت۔ باز سکین
 روچ انت بلکنا من زندگ مہ بہین چنڈ چنڈ بہین اے لعین وتی موژگان نوشتہ کرت
 انت آوان ءے یک وختے ہم حیاں نہ یات کہ گپانی تہا آوانی نیک بخشیں زہگ ءے
 زالبول ہم انچشین مشکلیں زندے ءے گوں دوچار کپتگ انت بچار آ بے وس
 تودرائیں ملک ءے گرانی ءے بے وتی کوپگاں زرتگ انت۔ ءے مئے زہگ ءے زالبولانی
 کوپگ چٹکس سکت ات انت کہ شہ اے گرانی ءے زور نہ بوت انت ءے سگ ءے وتی
 بر جاہ داشت انت اگہ ہماں یک گریوگی چٹی ءے بیت توشہ بہادر ءے بہادرین جنین
 ءے دل جہل کپ ایت کہ نہ کپ ایت؟ اے ڈول اُفتیل ابو ءے چے مردانی کار انت
 ؟ سپاہیانی زہگ انچش گریوانت؟ اگہ تو چو زالبولان ٹرس ءے تو برہ ابا بنگری

دستان پکن ء گس ء تہا بند، شیر منت میدان ء جنگ ء پڑ ء اچ تو چے لوٹ ءے۔
 ”تنے وختی یک پرین سالے من ء بوت کہ من دوارگ ٹپی بوتن یک
 وارے باسک ء یک وارے پاد ء ولے ٹپ انکس کار یگ ات انت او لی وار تو شہ
 بابی جہاز تیرے لگت دومی وار ء تر کو کین تیرے ٹکرے پاد ء غت شت جرمنان منی
 ٹرک ء شہ وتی تیران گچن جوڑ کرت۔ منی بخت نیکی ء رست ء من بچ ات ولے پدا
 بخت ء من ء یلہ دات 62 ء منی ء ماہ ء لوز ”نیکی ء من ء جرمنان گپت باز دگہ یمین
 حالے ات جرمن پہ تیزی ارش کرت انت ء مے 122 ملی میٹر ء ہو یز بیٹریائی
 تیر ہلاس بوت انت ماوتی لاری شہ کار تو سان پُر کرتن اے کار ء تہا من انچش حید
 گرت کہ منی جاگ بہ منی دل بند ء لچ ات۔ جرمن سر ء اتگ ات انت ء مے دیم
 جُزگ الحمی ات چین دست ء جرمن ٹینکائی گھونب گھونب ء تو ارات۔ راستین
 دست ء دیم پہ دیم تیرانی چیش ء چاش ات ء حبر شہ حبر ء گو ست۔

”سولو خوف تہ دیم ء شت کن ءے؟ کمپنی کمانڈر ء بخت کرت۔ آراے

سوال بخت کنگ ء ضرورت نہ ات وختے منی سنگت منی اے دیم آدم ء
 شان کپان ات انت تو آئی چے خیال ات کہ من پہ آرام نشٹن؟“ تہ چے

کشگ لوٹے؟“ من کماندار ء پودات ”من دیم ء رہین“

”شہر برہ“ گشت ”یکدم دیر یکن“

”من دیر نہ گرت۔ من درائین عمر اے ڈول لاری نہ چلا ینت ات من ء خبر
 ات کہ لاری ء تہا پٹا ٹنگ نہ انت ء من ءھیال داری ء ہوشیاری ء گوں کارگرگی
 انت ولے اے وخت ء ہطرہ آنی کے پرواہ کرت وختے منی گہنن سنگت
 ورنائین سگرانی تہا دست حورک جنگ ء ات انت ٹرک ء سر ء سک تیر باران
 ات شش کلومیٹر روگ ء پد من سگر ء نزیک ء و ترا سکر گرتن شہ سڑک ء آدمیم
 بوگ ء پد من ء ہما کھڈ ء تہا جہل کچی ات کہ ہمودان مئے بیڑی اوشتوک
 ات..... نوں چے گندین کہ مئے توپ خانہ شہ سڑک ء ہر دویمگاں ملکانی تہا
 وتی دیم جہیان پد کنزگ ء انت کہ آئی چار مکنڈ گلوگ ترکان انت نوں چے
 بکنین؟ پد ء شت نہ کنین تن بیڑی ء سر بوگ ء یک کلومیٹر ء اویل دگہ است
 من شہ سڑک ء تو آدمیم بوتوں ولے تن ورنہاں سر نہ بوتوں۔ یک دور جنین
 توپے گلوگ ء سیدائی ء منی ٹرک ء حد ء احت ء کپت من ء ترگگ ء سامانہ
 کپت۔ بس من زانت کہ منی دماغ ء تہا یک چیزے ترک اتگ پد ء من ء ہج
 یات نہ انت کہ من چون زندگ منتوں چکس وخت کھڈ ء تہا کپتوں خبر نہ انت
 من چماں پچ کرت تو منی سرا نچش سُر ان ات چونکہ بمن یک گرین تپے
 برانت۔ کوپگ ء تہا یک چیزے عت روان انت۔ درائیں بدن انچش
 دردنگ ء انت کہ یک تن دور وچ ء یک کش ء ہر چیز ء کہ آئی دست ء انگ

من گوں ہمائی حورت و حام کرتگ۔ پہ لاپ ادء و اودء سرگ و کوشست گرت
 و گوں خیرء اُستاتنگ و کامیاب بوتن منی یادداشت زیان بوتگ ات و لے من
 و شہ لیگ و ترس بوان ات من و ترس ات کہ اگہ یک وارے و پتن تو پدء
 زندگ و سمانہ کنین ہمیشا من گوات و تہا چنڈی و رانین در چک و پیم و تران
 اتوں۔

وختے سما کرتن تو انچش لگ ات کہ یکے منی دل و تہا آہن آپ کرتگ۔ منی
 لاری و کارتوس تالان ات انت، لاری و جند چنڈ چنڈ بوت و آسر شگون کپت
 و جنگ.....؟ جنگ منی پشت و دیم و بو آن ات جی ہو جنگ منی پشت و دیم
 یک پیم و جاری و ساری ات۔

وختے اے حقیقت بمن در اوت تو من و اے کشگ و تہا بہرم و ملاستی نیت کہ من
 کشین کہ ہما وخت و شہ منی پادانی چیر و ڈگارست و منی پادست انت۔ من و لگ
 ات کہ تبر و بمن پرشنگ پرچیکہ دژمن و سگر و تہا اوشتاتن یا کہ دومی لوزانی تہانون
 من فسطانیانی کیزی یے اتن..... ایشراکش انت جنگ.....

”نہ براس۔ اے حبر و پوہ بیگ گران انت ارزان نہ انت۔ کہ کس
 شہ وتی رضاء بگیر جنگی کیزی و بیت بے ہر کس و کہ اے حال نہ گوستگ آ ایشرا
 زانت نہ کنت۔

”بزاں من و ت ء ز پران ٹینکانی گھگ گھگ ء گوش دارگ ء اتوں۔ چار میان کچین جرمن ٹینک ہانیمگ ء گران بوت انت اچ ہمودان من اتہ شن کمین خیال بکن کہ بمن چے گوستگ۔ پدء توپ برین ٹریکٹرات انت پدء یک مسافری این بورچی خانگے ء پد توپ خانہ۔ باز مردم نہ ات انت ایوک ء یک کمپنی یے یوتگ۔ من پہ چم ء کنڈا آوان ء سیل کرت پدء حاک ء تہاوتی دیم چیر دات۔ شہ آوانی سیل ء منی دل لوٹت کہ حاک ء چیر ء کھڈ بہین۔“

”وخت ء من ء خیال احت کہ درائیں دستگ گوستگ انت تو من وتی سرء چست کرت ء صد گز ء دوری ء شش مشین گنز مارچ کنان درا کرت انت من دیست کہ آ شہ سڑک ء تاب ء پد منی نیمگ ء احتنان بوت انت ہر شش ء شش ء سبک چچی ء تہا من دل ء آ ورت کہ بس نوں ایرے پمیشا من کونز کنگ ء پد نشت کہ من تچکان تچک مرگ نہ لوٹین۔ پدء من اوشتات اچ ایشان یکے شمن لہتین گام ہانگر اوشتات گوں یک ترندیں حرکتے ء تو پک ء کش ات عجبین تماشگ ء سیل بنت بنی آدم ہم پرچیکہ ہے ساعت ء من ء یک تر سے ہم نہ ات دل ء تہا یک خوف ء لرزگے ہم نہ ات من ہے جرمن ء دیست ء خیال کرت ”یک گونڈین تو شگے بیت خبر نہ انت کہ نشانگے کجا لگ ایت؟ منی کانپل ء یا بمنی سینگ ء؟ بزاں اے پمن خاصین حبرے ات۔“

چکوائے درابوت ہے جرمن رنگ ء دروشم ء جوان سیاہن مود
 ، ولے آئی چودسک ء بارگ ات انت ء آئی چمانی تھا یک کمینگیں خونے
 ات۔ اے مرد بمن تیر بارانی تہا دیر نہ کرت۔ من خیال کرت ء گوا چنی۔ آوتی
 تو پک ء شست ء بست۔ من وتی چمان بے آئی جت ولے حبر نہ دات یک
 دگہ کار پو لے یاد گہ بلائے کہ اچ آئی ہم مزن ات پلگین عمر والا یے کو کارے
 جت وچکوائے یک نیمگ ء کرت ء منی نیمگ ء احت۔ ”اوه اوه“ آگشت ء
 سڑک ء نیمگ ء اشارگ کرت کہ ہمودان روچ کپگ ء ات کہ گشگ لوٹ
 ایت ”براہ اگہ پر مئے رتخ ء کار پکن“ سک چالاک کنجشک ء سورے
 اولادے ات

”سیاہن مود والا نین ء چم بہ منی بوٹان سک ات انت کہ آسک پاسدار
 ین ات انت آ اشارگ کرت کہ من بوٹان پکشین۔ من ڈگار ء نشت بوٹان کش ات
 ء آ رادات۔ آسٹ کرت شہ منی دستان گپتے پمیشا من وتی پادگانی پٹی آں ہم
 کش ات آ رادات ء ڈگار ء نندوک نندوک سرء برز کرت آ کو کار ء تہا من ء دشمان
 دات ء تو پک ء شست ء دوارگ بست۔ ایدگہ جرمن سک زہیر زہیر ء حدگ ء
 بوت انت پد ء آ کل مارچ کنان رادگ بوت انت سیا نین مود والا سڑک ء
 سر بوگ ء سے وار چک ء پروش من ء چار ات۔ شہ جوش ء آئی چم نراسکین گرک ء

چمانی پیم و شہم جنان ات انت کہ من آئی بوٹان شہ آئی پادان کش اتن۔“

”تو اے منی براس!.....نوں چے بوت گرت۔ آ بے سڑک و شت یک
 زئدین دشمانے دات و یک کیزی و پیم و کتب و نیمگ و رادگ بوت۔ ولے شمن
 روگ نہ بوت یک گھنٹہ یے تھا یک کلومیٹرے شت چو شرا بیانی پیاء تتران اتوں
 سید ہائی و روگ و ناگت و یک چیزے شہ سڑک و چوین نیمگ و بے سڑک و
 راستین نیمگ و تیلانک دات و تاں و تنے و ختی من کمیں دور شتکن کہ منی جند و
 ڈویشن و چارورنا من و مل ات انت۔ آدہ تو پک و ارین جرمنانی نیام و گیرھ
 ات انت اچ ہمیشان یک جرمن چو کیدارے بے علم و بے خیال تو پک و کنداک
 و بمنی سر و پہ زہر جت۔ آگہ من پکچتین اُن تو اے سنور و اولاد من و یک تیرے و
 بہر پکرتین۔ ولے یک روسی و رنا و گون یک ٹے و من و شہ کپگ و رکھینت و
 کیزی رسگ و نیام و تن یک حدے و من و بے وتی بگل و گرکنان بوت و ختے
 منی ہوش برجا بوت تو چے آوان یکے کرار کرار گشت ”خدائی نام مہ کپے تنا و ختی
 کہ احت کنے بیا انچا تیر و جن انت ترا۔“

”رُو کپگ و وخت و جرمنان چو کیداری کنو کین دستگ و دین انت پیست
 تو پک داریک لاری یے تھا احت انت و مارا پہ گیشیں ترندی روان و دیم و مان
 گیت انت ہماروسی کہ سک ٹپی ات انت شت نہ کرت انت۔ آوان و سڑک و

سرء کشگ بوت دو کیزی جہیگ ء کوشت ء کرت انت ولے آشه دل ء اے حمرء
 برت انت کہ ماہتاپ ء تہا تہ شہ دو میل ء نظر کائے ء انچو آوان ہم واپینگ
 بوت۔ شپ نیمگ ء ما بے یک حلکے ء سر بوتن کہ آتن کپ ء سو حگ ات مارایک
 گر جائے تہا ہے کنگ بوت آئی مینار تباہ بوت ات شپ ء ما بے سنگین فرش ء تیر
 گرتن۔ گوں مایکے ء دراجین کوٹ گون نہ ات ہمیشا تالان چے پکرتین
 باز ورنہاں گوں وردی ہم نہ ات کہ یک تنادسکی ایس بنین اش گور ء ات انت اے
 ورنازیات نان کمیشنڈ افسرات انت کہ وتی وردیاں ہمیشا کشت انت کہ آوانی عہدہ
 زانگ مہیت مشین گن چلائینو کین ورنہاں گوں وردی نہ ات کہ آوانی پادان
 پتلون ات انت چو کہ آوان ء شہ مشین گنانی سر ء ہے حالت ء کیز کنگ بوت۔

”شپ ء ساتویں ہورے بوت ء ماتر بوتن گر جاہ ء بام شہ بمبگواری ء تباہ
 بوت ات قربان گان ہم شہ ہور ء پیچ ات شپ تہا ریں شپ ماہے گر جا گس ء تہا
 انچش اوشتوک متن۔ تاریلکین گیرھ ءے تہا چو بندی کیں پس ء میشان وارے
 شپ ء یک وارے یکے منی باسک ء جت ء جت کرت کامریڈ تہ ٹپی ءے؟ تہ
 پرچے جت کنے من جت گرت ”من ڈاکٹرے اُن بلکناتئی مدت ء کرت
 پکنین من آراکشت کہ منی چہین کوپگ سک درد کنگ ء انت الماتگ..... سک
 درد انت ء آپہ ترندی من ء گشت وردی ء بنیان ء بکش من چچان کشتن ء گوں

بارگ بارگین لڑکان منی کو پگ ءِ معانگ ءِ کرت ءِ منی دردیک ءِ پہ دو بوت ، من دنانان گٹ گرگ ءِ پد گشت ”تہ اسپانی ڈاکڑے اے، انسانانی ڈاکڑے نہ وئے۔ چو پرچے پر نچ ءِ منی یار۔ منی جان در کپت ءِ آ بے رحم مُردار۔..... انچش دست سچ جنان بوت ءِ خفہ خفہ گشت چپ بہ بے تہ گول من چشیں حمر دات نہ کن ءِ پوہ بوت ءِ نون بداروت ءِ راسرار ترانون نظر کاینٹ بچو.....“ پد ءِ آ منی سرو شک ءِ انچش تاب دات کہ منی چمانی دیم ءِ یک تھا موری یے آحت۔

”وخت ءِ ہوش آحت تو من گشت نون چے بیت فاشٹ ءِ اولاد۔ منی باسک پیسے ءِ پر کن پر کن بوتگ ءِ تو انگت ءِ ایشراغت دیگ ءِ کبخت۔ آئی نزورین حدگ ہوار من اشکت ءِ آ گشیت منی حیال ات کہ من تئی دست ءِ کہ تاب دہین تو تہ بمن زار گرے ءِ من ءِ جن ءِ و لے تو سک نرم تبین مردے ءِ تئی دست نہ پُرشنگ۔ شہ وتی جاہ ءِ بے جاہ بوتگ من آرا بے آئی اصلی نین جاہ ءِ پدی آورتگ نون چون ءِ؟ جوان..... ءِ گوا چنی منی درد کم بوان ات من آئی سکت منت وار بوتن ءِ آتاریکی ءِ تہا کرار کرار بخت کنان بوت ”دگہ ٹپے است؟ چشیں و ش تبیں ڈاکڑے ات کہ..... بے بھیم ناکین کیز ءِ تہا وتی نیکی ءِ کاران کنان ات۔

”سک نیمسر کین شپے ات جرمنان مارا پہ آپ دست ءِ انگت نہ اشت دود ءِ ٹولی یک یک ءِ گر جاہ ءِ تہا پترینگ ءِ وخت ءِ کنان پیسے مارا شے چیز

ء سہی کرت ۽ بدبختی اے بوت کہ یک بے ایمانیں عیسائی سنگے ۽ ڈن ۽ روگ ۽ سک اشتاپی ات ۽ پدء آڈک ۽ ڈلگہیں ارس دور دیان موت ”من خدائی گس ۽ مردار نہ کنین آگشت ”من یک موئے ان من عیسائی ۽ ان کسان بگوشت کہ من چے پکنین ؟ ۽ ترا خبر انت کہ ماچے ۽ یمین مردم ۔ شا باز حد ات ات ۔ باز دشان دیان بوت ات باز آراہر ڈولیں صلہ دات انت کہ بے آئی سرا ڈگار تین موت ۔ اچ ہے بے وس ۽ وجہ ۽ ماکیں حمر ۽ حدگ کرتن ولے آسر ۽ سک ترسناک بوت ہے لاچار ۽ دروازگ ۽ پہ زہیر جت وڈن ۽ روگ ۽ موکل گپت ۽ جواب ۽ تھا یک فاشٹ ۽ مشین گن چلائینیت ۔ دروازگ ۽ گچن کنان تیرانی آج ۽ گوں عیسائی ۽ ہوار سے دگران بھی کباب گرت عیسائی انکس ٹی ات کہ سہب سران آہم ساہ دات ۔

ماشگان گر ۽ چکان یک کنڈے ۽ دور داتن ۽ چپ چپان حیاں کرتن کہ مئے کیز ۽ بنا جوان نہ بوتگ پدا پھس پھس کنان اچ یک دگر ۽ بخت کرتن کہ کئے شہ گجا اٹگ ۽ چون گرگ بوتگ ہماورنا کہ آشہ یک کمپنی ۽ ات انت تاریکی ۽ تھا یک آدگر ۽ کرار کرار تو ار کنان بوت انت منی پہنات ۽ دو تو ار پھس پھس کنان ات انت یکے گشت بانده اگہ جرمن مارا اچ اودان برگ ۽ پیش کو میسار کیونسٹ ۽ یہودیاں دیم ۽ آگ ۽ گشت تو ساہین پلٹن کماندار تووت ۽ راچیر دیگ ۽

نیون مہ کن ءے تئی حیال انت کہ شہ وردی ء کشگ ء ترا انچائین سپاہی ءے
 زانگ بیت؟ من پرتئی خاطر اوت ء نلکسانی نہ کنین من ء خبر انت کہ تہ کیونسے
 وے من ءایات انت تہ ہے کوشست کرت کہ من پارٹی ء تہا شامل بہین نون ترا
 ایٹی اجر رس ایت اے منی چین دست ء نندوک ء توارات۔ نون گون ایٹی دیم
 پہ دیم نندوک ء تواراحت من ء پیسر خبرات کہ تہ یک پوچ ء نابودین
 مردے وے کروڑینی! خاص ہمیشا کہ تہ وخت ء شہ وتی جاہلی ء نابزانتی ء نیون
 ء پارٹی ء تہا ہوار نہ بوت ءے وے من اے حیال نہ کرت کہ تہ غدارے ہم
 درکائے تہ تن چار دہ سال ء عمر ء بے اسکول ء شنگ ءے کہ نہ؟ دومی نون کمکیں پہ
 لا پرواہی جواب دات ہوشت ات گڑاچے (۲) تن دیر حبر اش دات ء پلٹن
 کماندار پہ کراری ء گشت من ء دشمن ء دست ء مکرے کامریڈ کروڑینو! ء
 دومی یہ حدگ گشت ”تئی کامریڈ تو سگر ء آدیم ء اوشتات انت من تئی کامریڈ
 اوامریڈ نہ اُن خامخاشمن خواست مکن۔ حبر ایش کہ جرمنانی دیم برتئی نیمگ ء
 دست تچک کنوین اول مردم من اُن۔ من ء منی جان دوست انت۔

پدء چپ چپانی بوت ء شہ ہے جم ء پڑی کیوین غداری ء حیال ء منی
 بدن ء مود سر زرت انت۔ نہ۔ من حیال کرت کمینگ ء اولاد من ترا کماندار ء
 خلاف پہ غداری ء اچ بر نیلین تہ اچ اے گر جاگس ء گون وتی پادگاں

در نیائے۔ ترا جولان جول کنان برانت۔ گوں ہمیشی اسپیدگ لگ گرت ء
 من یک ٹوہ ء ز نڈین مردے بے پشت ء زیلگ ء بے وتی دست ء سر ء تچک
 نظر احت ء ایشی پہنات ء یک کم عمرین کسان پوزین بچکوئے زنگ ء نشت
 ات کہ بے آئی گور ء یک بنینے ات آئی دیم ہوگی دراء کرت۔ اے بچکو گوں
 اے خصی نیں اسپ ء اچ گرت نہ کنت من حیاں کرت کہ اے کمینہ و بد پیل ء
 کار ء من ء وت سردیگ بیت۔

من بچکو باسک ء انیڈ دیگ ء پد آرا مھس مھس ء تہا بخت کرت تہ پلن
 کماندارے وئے۔؟ آپہ دپ ء اچ نہ گشت بس سر ء آن ء تہا سُرینت اے
 بد پیل ترادشمن ء دست ء دیگ ء پکر ء تہا انت؟ من بے تچکین مرد ء نیمگ ء
 اشارگ کرت بچکو ء دوارگ سر ء سُرینیت ”جوان“ من گشت ایشی پادگاں بگر کہ
 لگت شانی مکنت زوت پکن۔ ء چھے من بے ہے مردم ء سر ء سوار یوت ء آئی
 دپ ء دست ایر کرت کہ آرا چہانٹ جنگ ء مہلت ہم نہ رست تن یکدے من آئی
 گٹ ء پر نچ ات پد ء دست ء زہیر ء کمین جہل گیجگ ء حاطر ء لنگان شہ یک
 غدارے ء جان چٹ ات آئی زبان ڈن ء در کپت۔ ولے اچ ایشی پد من ء سک
 بے طاغتی یے یوت۔ منی دل سک لوپٹ ات کہ من وتی دستان پشودین کہ کس
 بگوش ایت کہ من یک بنی آذمے ء نہ بلکنہ یک مارے ء جنگ ء کشنگ۔ زند ء تہا

اولی وار من نیکیے ء کشتوں منی کشو کین شہ منی جند ء سنکٹاں ات وتی جند ء بوت نہ کنت۔ وطن فروشے ات کم بخت۔ من پاداحت ء پلٹن کماندار ء گشت..... اچ اداں دور پکن گر جا باز پراہ انت۔“

”سہب ء چو کہ حد امرزی کروژنیو ء گشت ات مارا کھاں گر جا ء ڈن ء یک روے ء تہا اوشتارینگ بوت۔ مشین گن والا مئے ایدیم آدیم ء اوشتات انت وئے ایس ایس افرشہ ہا مردمان یک یک درگیجان بوت انت کہ ہا آوانی حیال ء ہٹرنا کین ات انت آسوال اش کرت کہ کے کمیونسٹ ء کئے افرے ء کو میسار چٹکس انت ولے آوان ء کامیابی نہ بوت ء اے ورنہ ہانی تہا آوان ء پشینے دست نہ کپت کہ غداری پکنت ء لوٹو کین مردم ء نیمگ ء اشارگ ء پکنت پرچیکہ شامیمگ ء کمیونسٹ اتن بازین افرے ات ء بازینے کومسارات انت جرمنان شاد و صد ء ایوک ء چار مردم کٹین کرت ات یک یہودی ء سے روسی سپاہی روسی شہ وتی سیاہ ء کرنچین مود ء چہمانی وجہ ء بلا ء تہا کپ انت ایس ایس ء مردم سیدائی ء آوانی نزیک ء احت انت گشت انت ”یہودی.....؟ اچ ہائی کہ آپدس اش کرت آٹشان بوت کہ آروسی یے ولے آکجا گوش داشت انت ء آکوکار ء ات انت ڈن ء بیات ء بس جار ء عالمبت نزیک احت۔“

”جرمنان ہے بے وسان تیر باران کرت ء مارا دیم ء کرت پلٹن ء کماندار ء کہ

گوں من خبیث غدار و گلو کنگ و مدت دات گوں من یکجاہ تن پوزنان احت مارچ
کنگ و وہدان آروان روان منی نزیک و احت و پہ منت واری و منی دست و
مٹ کرت بے پوزنان ما یک دگر و جتا بوتن و اے و حش بوت۔

”بکند دوست۔ شہ ہمارو چچی کہ من کیز بوتن شہ کیز و جہیگ و پکر و تہا تن

و لے وتی منصوبہ و پکا کنگ لوٹ اتن پوزنان من و مو کہ نہ رست اود و جرمن مارا
یک باقاعدگیں کیجئے و تہا ایر کرت انت کیچ و تہا من و مو کہ رست۔ مئی و ماہ و
گڈی نیں روچان آ مار کیچ و نزیک و بے یک لد و جنگل و تہا دیم دات کہ اود و
مروکین کیزیا کی لحدان خنگ بوت۔ مئے بازیں و رنا شہ دست و پیش و مرت
انت۔ پوزنان و تہا وختے من قبر خنگ و ات تو من چار مکند سیل
کرت۔ دوچوکیدار پہ نان ورگ و یک جاہ گڑپ بوت انت سیسی پے تاپ و ترا
گرمی دیان ات انت۔ من بیلچک و ایر کرت و گوں یک چھے و یک بوچے و تہا
وت و راچیر دات پد و چارپادگ جہیان بوت وتی پوزن و سیدائی و اچ ہمودان کہ
روچ ٹک دیان ات۔ چوکیدار من و دیست نہ کرت انت من خشک چودارے و
بوتن و لے نہ زانین کہ انکس طاقت شہ کجا احت کہ یک روچے و تہا من چھل کلومیٹر
جہیان بوتن۔ چارمی روچ و من و شہ ہے ناروائیں کیچ و باز دور دراحتوں کہ
دووارگ جرمنان و گپت۔ آ منی پد و تازی اشت انت۔ آ من و پسلائی تہا

گیراش کرت۔ روچ کپگ ء گوں ہوارگلی ء تہا من زانت کہ من بے یک میدانے
 ء رستکن کہ آ شہ جنگ ء سے کلومیٹر دورات۔ من روچے روشنائی ء تہا اوشتو کیس
 پسل ء در کپگ ء ترس ات اُن ء انچش اوشتوک پسل ء تہا اتن۔ من شہ ہمے پسل
 ء دانگاں یک ء دو کیسگ ء تہا مان گیت کہ کچکانی وگگ ء موٹر سائیکل ء ٹرگ ء
 گروگڑگ ء توار منی گوشانی تہا احت کہ بے منی سرء احت انت پشت ء زمیگ ء
 تچک من وتی سرء بے وتی دستانی گلج ء تہا چیر دات تاکہ کچک منی دیم ء چانخورمہ
 کن انت۔ خیر آ احت انت ء رست انت یک منٹے ء تہا آ منی ہچان راڈ راڈ
 کرت انت ء من چٹ لوچ یوتن ء آ من ء پسل ء تہا گر کنان بوت انت کہ آ خیر ء
 یک سبرین کچکے وتی ہنجگان بے منی سینگ ء ایر کرت ء بمنی گٹ ء وتی دپ ء ایر
 کرت ولے من ء نہ وارت ئے۔

”گوں ہمیشی دوسائیکل موٹر ولاین جرمن نازل بوت انت اول تو
 آ من ء شہ بازین جنگان تاتختہ کرت انت پدء کچکان بمن حوالہ کرت انت۔ منی
 گوشتانی یوٹی شہ منی بدن ء گچل گچل ء دُور بو آن بوت انت۔ ہمے حالت ء تہا کہ
 منی لوچین بدن شہ خونان چکراحت جرمن من ء پدی بے کمپ ء برت انت پہ
 جہیگ ء سراء آ من ء یک سیاہین زندانے ء تہا بندی کرت انت۔ ولے من
 زندگ یوتن ء براس من وت ء را یک نہ یک راہے ء زندگ داشت کیز ء تہا ہر

حالے کہ بمن گوشت آئی خیال ہم دل پدردانت ایشی بیان ءِ گوں تو چون پکنین
جرمنی ءِ تھا بمن ءِ بمنی سنکٹاں ہر حالے کہ گوشت ءِ ہر چون کہ ماتکلیف ءِ سر جہا ہان
کہ سکت ان ءِ ہر چون کہ مئے سنکٹاں کُشگ بوت تو آئی باروا من وختے خیال
کنین تو منی دل ترک ایت ءِ منی چم خون ءِ ارس کارانت۔

”تن دو سال آ مارا داران چوسا دارن اِد ءِ اُد ءِ ”ھے“ گرت بلکنا من
جتا تائیں جرمن کیمپانی تھا نیمگ جرمنی ءِ دیستگ سیکنی وادھ ءِ کار جاہ ءِ تھا من
کار کرت اُہر ءِ کوکلا ءِ کانانی تھا کار کرت بویریا ءِ تھا کو ڈال ءِ تیر جت تھورر نکلیں ءِ وتی
حون ءِ حید ءِ یکے گرت بے جرمنی ءِ یک یک کنڈ ءِ من وتی پادان ایر گرت اُد ءِ
فطرت ءِ ندرگ باز جت انت ولے آ مئے ورنانا ہان انچش تیر باران کنان بوت
انت ءِ آ خبیث ءِ نارواہ ءِ خون وار مارا انچش ٹپ ات انت کہ اد ءِ مئے مردم ساہ
دارن پُشش نہ ٹپ انت مُشت لگت، درہ، اینٹر آ ہن ءِ لٹ، تو پک ءِ نل ءِ مُشت۔

جرمن مارا ہمیشا جت انت کہ ماروسی اتن ءِ تنے وختی زندگی پہ آوان
کار کرتن اگہ نہ آوان ءِ کمکین پہ غصہ ءِ سیل کرت ءِ یا گام ءِ رد ایر کرت ءِ پا
آوانی حکم ءِ سر ءِ زوت چک نہ پروشت ءِ کہ جنگ ٹپگ مفقان مفت بنا
بوت۔ جنان جنان لوٹ ات انت کہ مایک روچے بے جان پکپن کہ مئے خون
مئے شہ رگ ءِ بند بیت ءِ مردار بہین بلکنا تمام جرمنی ءِ تھا انکس تندور ءِ آ چدان نہ

ات انت کہ مارا آوانی بہر کنگ بو تین۔

ہر جاہ آ مارا یک یمین خوراک اش دات یک یم صد گرام ینان
کہ آئی تہا نیمگ پھگ ہوارات یشلغم یشلا پین نارشت۔ باز جاہان آ مارا گرین
آپ دات انت باز جاہان انچش اینار ایر کرت ولے گشگے چے پاندگ تہ وت
اندازگ بجن۔ شہ جنگ یش پیش منی وزن ہشتادوشش کلو گرام ات کہ تن میش چین یش
موسم یش بو آن پنجاہ گرام ہم نہ اوشتات۔

ہڈانی پنجرے اوشتات بس ہمنکس طاقت کہ ہے ہڈانی گرانی یش بوزورین
ولے کار یش بیکار ضروری یش المی ات انت بیکر شہ یک حمرے یش کار انکس ات کہ
گاڑی یش ٹیلا یش دیم یش بندو کین اسپ ہم بے وس بہ بنت۔

”ستمبر یش سری روچان مے یک صد یش چھل یش دو 142 سوویت ورنایان آ شہ کترین
کیمپ یش کیمپ بی 14 یش تہا بڑت انت۔ اے کیمپ ڈریسڈن یش نزیک یش ات کہ اے
وخت یش کیمپ یش تہا دو ہزار جنگی قیدی ات انت۔ ماسنگ یش کولا آنی کانانی تہا پہ وتی
دستان جرمن سنگان تراشان بوتن ہر مردم یش چار کیوبک میٹر یش سنگ روزانگ
تراشگی ات ہا مردم کہ شہ کمزوری یش لاگری یش تسگ یش ات انت شہ دو ماہان پد مے
یک صد یش چھل دو 142 یش ایوک پنجاہ یش دو 52 زندگی منت انت۔ مارا سکتانی
گور کنگ یش وخت ہم نہ رست پد یش کیمپ یش تہا اے انواہ ہم تالان بوت کہ جرمن

اسٹالن گراڈ و سرع قبضہ اش کُرتگ کہ نون سائبر یا تہا پترتگ انت و اچ ہمیشی
 مے مشکل و گرانی و دان بوت انت۔ آ مارا بے ڈگار و انچش برزکرت و دوردات
 انت کہ ماوتی چمان انگت برزکرت نہ کرتن چوکہ ما آ وان و ات گشتن کہ مارا جرمن
 ڈگار و گون انچش بہ لچین ات و ہر روج کیمپ و گاٹ و چوکیدار مے سرع سوار بوت
 انت شراب و ارت انت شعر جت انت و دگہ دگہ پسات کرت انت۔

یک شپے شہ و تی کار و پد ماوتی کڈک و تہا احتن ہمار وچ درائین ہور بوت ات و
 مے راڈ راڈین و چ پڑت انت سارتین گواتان مالرزگ و اتن کہ مے دنمان توار
 کنان ات انت آ رابل و ت و خشک و گرم کنگ و پے یک جا ہے ہم نہ ات ماشہ
 گون و بد حال اتن و لے شپ و مارانان دیگ نہ بوت۔

”خیر۔ من و تی درو کین و پچان کش ات و آ وان و تی تحت و سرع دوردات و
 گشت اے بد ذات شما ہر روج چار کیوبک میٹر و کار گرنٹ کہ شہ یک کیوبک
 میٹر و ایوک یک تو پے گرم گیرت من ہمیش گشت کہ یک کمینہ یے شت و منی
 شیطانی و گون کیمپ و کماندار و کرت۔

دیکھپ و کماندار کہ آئی نام مو کیرات قدم مردم سبرین بدن کہ آئی اسپتین مودات
 انت و آئی سرع مودتن چمانی مودان ویران ویران دراکرت انت آئی ٹیلگ ڈن و
 دراحت انت روسی زبان و چنگ گشت کہ آئی بولی ہم والگا و علاقہ و ات چوکہ آہما

جاہ و باشندگ انت و دشمان ہم دلپسندین دات مردے ات کہ ہو کم انکس شیطانی و
 ہو کمی و شہ کج زرت ات؟ آ مار ایک کتارے و تہا اوشتارینت و توتی دستان پشت و
 بندگ و پدوتی ایس ایس افرانی نیام و پھشانے و دیم و کات۔ آوتی سل و دست
 و بھگانی تہا پتری داشت کہ لنگک و سک و مک بوشت انت آ کتار و تہا اوشتو کین
 کیزیانی دیم و گوزان ہر کیزی و پوز و انچش مشت و جت کہ شہ آئی حون
 درکت و ایشراپہ انفلوئینزا سوچن کشت۔ ہر روچ انچش بوت کیمپ و چار بہرات
 انت یک روچے آ یک برہ و انفلوئینزا و سوچن جت، دومی روچ و دومی و آج
 ناغہ نہ کرت و یک حبرے ہے حر و اولاد و بار و عقل و تہانیت و توتی چکر و وخت و
 و توتی توندی و پارگ و آ باز برز ایر کرت و شہ کیزیانی دیم و گوزگ و وخت و دشمان
 دات و زانے کہ دشمان و چے اثرے بما کپت؟ ما کین و شال بوتن پر چیکہ آئی لوز
 مارا کین شرگشت۔ اگہ آ را خبر بوتین کہ شہ آئی زاہ و دژماناں مے دل و ش بیت تو
 بلکن آ مارا روسی دژماناں مداتین و توتی زبان و تہا بوتین شتا یک ماسکو والائے و بے
 آئی سک غصہ کات و ختے اے چش دشمان دنت تو من چمان نژکارین و حیال
 کنین کہ من ماسکو و تہا ان شراب خانہ و تہا یک گلا سے شراب ورگ و ان من و پھ
 بیر و یک گلاس و حیال و چکر کنیت۔“

خیر تو ہماروچ و کہ من کیو بک میٹر و حبر و دات تو آئی دومی روچ و کماندار و منی

ناپگ ء راگپت شام ء یک گوشندگ ء یک چوکیدارے بمن احت انت
 شولوخوف آندر؟ ڈن ء بیا کونک مارچ کماندار صاحب ء گوں توگپ کنگی
 انت۔ من زانت کہ کماندار صاحب چے گوشت پمیشا من وتی سنگتاں رخصت
 کرت آیان کلان خبرات کہ من پہ مرک ء روگ ء اُن پدء من یک آہ سردے
 کش اتن ء چوکیدارانی پدان زرتن کمپ ء چار دیوالی ء آدمیم بوگ ء پد من
 چمان بے استاران برز کرت ء آوان ہم وداع کرت ء حیاں کرت
 ”آندرے تہ ہر مشکل ء برداشت کرتگ ءے آندرے شولوخوف
 نمبر ۳۳۱..... من ء بے ایرینا ء وتی زہگان عذاب احت پدء من آوانی حیاں
 ء داشت ء چووتاس ء تیران گچین سپاہی ء ہمت ء پیم ء دل ء جوش آورت کہ
 دشمنان اے خبرمہ کپیت کہ شہ زندء جتا بیگ پمن چٹکس گران بیت۔

کماندار ء کوٹی ء کھڑکیاں پھل ایرات انت چومے کلبان صافین جاگے ات
 یک میزے چار مکند کمپ ء درائیں افسر نشت ات انت۔ پنج افسر شراب ورگ
 ء ات انت ہو کم ء چرپی ء آپ کنگ ء ات انت میز ء سرء شراب ء مزین
 بوتلے دپ پانچ ایرات کہ گوں ایشان ہوارنان، ہو کم ء چرپی، سوف ء دگہ دگہ
 پیم ء چیزات انت۔ من بے اے چیزان نظر دوردات توراست بز ان ءے کہ منی
 دل دگر دی کرت ء من ء اُلٹی زرت من شہ گوں ء مرگ ء اتن ء تناوختی شہ دل ء

اے حمرءُ مت کہ انسان چونین خوراک وارت۔ نون اے درائیں نعمت منی دیم
 ءات انت۔ من پہ بلائے ءوتی دگر دی ءداشت ءپہ یک خواری یے ءوتی
 چمان شہ میز ءیک نیمگ ءگرت۔

منی دیم پہ دیم موکیر نشت ات آنشگ ءتہات ءگوں وتاس ءگوازی
 کنان ات ءہو کم ءاولاد من ءچومار ا بھیٹ بھیٹ سیل کنگ ءات خیر من اٹینشن
 اوشتوک اتن ءوتی لکا ٹیس گروی آں یکجاہ کرت ءگوں یک دگر ءملائینت ءپہ کوکار
 وتی رپورٹ ءکرت ”جنگلی کیزی آندرے سولو خوف حاضر انت ءامن ء
 گشت ہو روسی خان شہ چار کیوبک میٹر ءخنگ ءمرے چے۔

”جی ہو کماندار صاحب یک کیوبک میٹر پرتی لحد ءبس انت جی ہو کماندار

صاحب انگت ءمزن انت“

آپاداحت ءگشت ”من انگت ءبرتہ مہربان اُن اے لئو ذانی سزامن
 وتاں وت ترادہین ءتراوت تیر باران کنین اد ءباز لتاڑ بیت ہمیشا ڈن ءبیا“
 ہرچون کہتی رضامن گشت ءآ یکدے جوانیں پکر کنان بوت کہ پد ءوتاس ءمیز
 ءسر ءشانگ ءپدگلاس ءشہ شراب ءپد کرت ڈبل روٹی ءنکرے زرت بے آئی
 چرپی مشت ءاے درائیں چیزان بمن تچک کنگ ءپد گشت ”شہ مرک ءپیش
 جرمن سلا حانی کٹ ءسوب ءوشی ءشرابان نوش کن.....“

”من گلاس و نان و ٹکر و شہ آئی داستان گرگ و اٹن کہ وختے من آئی حبران
اشکت تو منی بدن و تہا بز ان یک چیزے دھوت کرت۔ من یک روسی سپائی جرمن
سلاحانی کٹ و سوب و شرابان نوش کنین؟ اچ ایٹی چے حکم و دئے او، سہور و
اولاد پرانی تہا بہ روانت تئی شراب“ من گلاس و نان و میز و سر و ایر کرت و گشت
تئی مہربانی و تئی مہمانی و من منت وار۔ و لے من شراب نہ ورین“ آ بشکھندگ
بوت تہ مئے کٹ و سوب و شرابان نہ ورئے؟ جوان جان ہلاسی! من گشت و گلاس
و کش کرت و لے ڈبل روٹی و تہا دست نہ جت باز پہ ادب من لٹغان پہ داستان
صاف کرت و گشت تئی مہمانی و من منت وار! نون من تیار ان منی حبر و گوٹد کن“
”و لے آ من و ہورت ہورت چارگ و ات شہ موت و پیش یک
باخوئے بور آ گشت و لے من پتودات من او لی گلاس و پد دگہ یک چیزے نہ
ورین پمیشا آدمی گلاس و بمن چک گرت من آ راہم کش گرت و لے نان و
دست نہ جت۔ من وتی ہمت و سر ابر و سگ گرت پوہ بوتے منی براس؟ خیر تو
من حیال کرت کہ چار دیوالی و تہا گون مرک و دو چار کپگ و ساری من نشگ
و تہا ڈب بہین کماندار و تی اسپتین مچا چان برز کرت پرچے نہ ورئے روسی
خان شرم و شک مکن“ و لے من سگ و داشت۔ معاف کن کماندار صاحب من
دومی گلاس و پد انگت و چیز نہ ورین“ آ وتی کلکان پدام دات و یک ٹھکے

جت حدگ حدگ ء تہا پہ جرمن زبان ء چیزے حبر دات بلکنا منی حمرانی بدل
 ء گوں وتی سنکناں کرت ءے آہم حدات انت کرسیاں پدی کرت انت ء وتی
 وتی شرابانی قدحان بمن تاب دیگ ء پد من ء سیل اش کرت کہ آوانی چمانی تہا
 من ء یک بدل سد لے نظر احت.....“

کماندار ء سیسی گلاس پر کرت آئی دست شہ ٹھک جٹکیں حدگ ء لرزگ ء ات
 انت من پہ کراری گلاس ء کٹینت شہ نان ء یک ٹکرے زرت ء اید گران میز ء
 سر ء ایر گرت۔ من ہے حر مزادگان نشان دیگ لوٹت کہ من شہ گوہن ء مرگ ء
 ان ولے ہما ٹکران کہ آ بمن شائنگ انت آوان من وتی لاپ ء تندور ء ہج
 بر سردنہ کنین منی قومی غیرت ء شان وت ء رایلہ نہ دنت گوں وتی مرضی ء آ من
 ء ہر نیمگ ء تاب دات نہ کرت انت۔

اچ آئی پد کماندار ء دیم ء یک مزینے آحت ء آ بے وتی سینگ ء جنوکیں آہنی
 کراس ء ہر دو بلاہاں شرکنا ینت ء شہ میز ء پشت ء بگیر گوں وتاس ء در کپت ء منی
 دیم ء آحت ء اوشتات ء گشت.....“ بکند سولو خوف تہ گواچنی یک ایماندار ء اسلیں
 روسی سپاہی یے استے ء من یک بہادرین سپاہی یے ء عزت ء کنن من ترا تیر
 باران نہ کنین مروچی مئے دلاورین پوج والگاء کر ء گوراں رستگ انت اسٹالن ء
 سر ء پورہ کیں قبضہ یے کرتگ پمالے وشی ء روج انت ہمیشا شہ وتی مہربانیاں من تئی

ساہ ء برتہ بکشھاہین وتی بہر ء برہ ء وتی بہادری ء انعام ء اے چیزان بہر.....“ آ یک کسانیں ڈبل روٹی ء ہو کم ء پھگیگ ء ٹکر منی دست ء دات من پہ سکی ڈبل روٹی ء نان ء بے وتی سینگ ء جت ء گشت ء پہ چپین دست ء گپت۔ شہ حالتانی انکس زوت بدل بوگ ء من انکس ہو لکی اتن کہ من آئی منت واری نہ زرتن۔ پدی برگشت گرت دروازگ ء نیمگ ء شت ء درائیں وخت پکر کنان بوت کہ نوں آ من ء تیر باران کنت ء شمن نان ء اے ٹکر ء بے وتی سنکتان رسینگ بوت نہ کنت ولے ہج چیز نہ بوت مرک یک وار پد ء شہ منی گوشان ہیو گے جت ء گوست ء اے واری ہم من آئی دل ء آہ سرداں اشکت۔

من گوں ہمت شہ کماندار ء کوٹی ء در کپت ولے ڈن ء بدرو وارت ء وتی دیم تیلانک واران کڈک ء فرش ء سر بوت کپت ء بے ہوش بوتن۔

”ایدگہ ورنانہان من ء پادکرت ء چندات..... بہ گش چے بوت..... زوت بگوش چے بوت؟.....“ ”ہما وخت ء من ء کماندار ء کوٹی ء درائیں ندارگ یات احت ء

من آوان ء شہ وتی داستان ء سئی کرت مانان چون بہر پکنن؟ برزگین تحت ء سر ء تندوکیں یک مردے گوں لرز وکیں دپ ء جت کرت بریبر بریبر ء کلان رس

ایت..... برا سان! من آرا گشت ماپہ روچ ء ٹک ء انتظار ء نشتن۔ گوں یک دسکے ء پھگیگ کپ کنگ بوت باکس ء ڈبی ء کچ ء بما کلاں پھگیگ بہر بوت کہ آئی

یک پرزگے ہم نکان کنگ نہ بوت پھیک ہم نکلست ات کہ گوں آئی لنغان چرپ
کنگ بوت و بس ولے ماپہ انصاف آئی بہر و بانک کرتن۔

باز زوت مے سے مردمان کہ آوانی تہاتنے وختی ساہ ات جرمنان یک مینے و
آپ و شلا پگ و کار و جت اودا سر بوگ و گوں ماکانانی خنگ و لگتن۔ اد و تن
۱۹۳۴ء من منتوں ہما وخت و بے پڑ و مے گہین و رنا جرمنی و اڑ و کان کشتہ
تنت کہ فاشٹ گوں ماجنگی کبیزی آں انکس ناروائی و بے عزتی پیش نہ احت
ات۔ یک روچے روچ و بہر کار کنوکیں ڈرائیں کاریاں بے یک کتارے و تہا
اوشتارینت و شہ ڈن و احتوکیں افسر و گوشندہ یے و کمک و گوں
مارا گشت۔ ”ہر یکے کہ شہ جنگ و پیر ڈرائیوری و کار و کرتگ دیم و بیت ہفت
مردم ڈرائیوری کرت اتن شہ کتار و در کپتن جرمن مارا کہنن ڈانگری دات انت
کہ ماچوکیداران گوں پوٹسڈیم شتن اود و سر بوگ و گوں ماجتا جتاوتن۔ من و
بے ٹووت کار کنگی ات۔ کہ اے سڑک و ایدگہ جنگی بست و بندگ و ڈل و جرمن
نام ات و من یک جرمن میجر انجینئر اویل ایڈمرل کار و ڈرائیور بوتن کہ میجروت
یک ہو کمین فاشٹے ات مندرین قد سکیں ڈڈچار چو بگ کہ کو پگ و جنین ذات
و دراکرت انت کالر و برز و سے ز نوک و پشت گردن و سے کونین تاب۔ تول
و تہا یک صدے وزن و کچ و شہ آئی کاریگرے و پھیک درکات روگ و

چوریل ء انجن ء پوشت پاشت نان ورگ ء بیتن تور وچ وارت باخو باخو دوران
 کہ گوں آئی شہ فلاسک ء شراب ء یک یک ہوفت وختے وختے بمن مہربانی
 بوت ء سرک ء سر ء کار ء اوشتارینت ہو کم ء کباب و پیراں کپ کرت شراب
 وارت اگہ بد ذات جوان بوتین تو پمن ہم ٹکرے کپے شانت چو کہ من آئی کچک
 ان پہ دست آ من ء یک چیزے ہم نہ دات اے شان ء خلاف ات و لے کمپ
 ء زند ء اے زند ء تہا مزین پر کے ات ات چو کہ زمین ء آسمان ء کرار کرار من
 دوارگ انسان ء جون ء تہا احتن کہ کمین منی وزن ہم گیش بوت۔

تن دو ہفتگ ء من میجر پوٹدم ء برلن ء نیام ء برت ء آ ورت پد ء آ مے پوجانی
 دیم دارگ پہ پڑدیم دیگ بوت ء پد ء منی شپانی و اب شت ء شپ تہا رین شپ ء
 من حیال کرت کہ چون بجہین ء وتی وطن ء برین۔

”ما کار ء تہا پولوتسک ء شار ء بوتن سہب مہلہ دو سال ء من اولی واروتی
 پوجانی تو پانی گمبارگ ء اشکت ء تہ حیال کرت نہ کئے کہ ہمے توار ء منی دل چون
 بال بالک جت وختے من گوں ایرینیا نوک نوک سیر ء بنا کرت تو ہما زانگ ء منی
 دل بالک بالک جت وختے من گوں ایرینیا نوک نوک سیر ء بنا کرت تو ہما زانگ ء
 منی دل بالک بالک نہ جت۔ نزیک ء شہ پولوتسک ء ہر وہ کلومیٹر دور روٹک ء
 نیمگ ء جنگ بو آن ات شار ء تہا جر من سک پریشان بو آن ات انت منی لاپکی

نیں میجر گیش شراب و ران بوت روچ آ کار ء تہا قلعه آنی بندگ ء بابت ء حکم
 دات ء شپ ء ایوک ء شراب ء کباب ء تہا غرق بوت کہ آ گیش آلمایان بوت کہ
 چمانی چیر ء آلماسک دراگرت۔

خیر من خیال کرت کہ نون گیش انتزار ء ضرورت نیست۔ اے منی گڈی میں موکہ
 انت۔ من ایوک ء یک تنانہ جہین بلکناجین لاپکی ء گول و ت ء بریں تاکہ اود ء
 مے وطن ء تہا کار بییت۔

باز کہنگیں ڈیرانی تہا من ء آ ہن ء یک گرانیں ٹکرے رست من آ رازرت ء یک
 درو کین پچ ء تہا پتات کہ اگہ لاپکی ء جنگ ء ضرورت کپت تو خون مہ رتچ انت شہ
 سڑک ء ٹیلی فون ء تار ء یک ٹکرے زرت ء آ ورت ء اے کل چیزان کار گاڑی ء
 پشت ء سیٹ ء چیر ء ایر کرت یک شامے جرمنان رخصت کنگ ء دور وچ پیش من
 شہ پٹرول پمپ ء برکشتوں کہ گندین یک جرمن افسرے نشگ ء تہا غرق دیوال ء
 گول دست مچ جنان انت من کار ء آئی نزیک بُرت آراشہ بمبگواری ء
 ڈھرو کین یک ہانڈوسکین کوٹی ء تہا بُرت کہ اود ء آئی پوجی لیوس ء ٹوپ ء کش ات ء
 بے کار ء پشت ء سیٹ ء جہل ء ایر کرت۔ نون من تیار اتن۔

۲۹ جون ء سہب ء منی میجر ء من ء گشت کہ من آراتر و نتساء ء نیمگ ء آراشہ شارع
 ڈن ء برین کہ ہمودان لہتین پول بندگ بوگ ء ات انت۔ مارادگ بوتن میجر

پشت ۽ سيٺ ۽ سرءِ خمار خمار واپنگ ات۔ کار چلائينان مني دل شان ۽ ڪپان ات
 من ڪارءِ په تيزي بُرت ۽ شه شارءِ در ڪپگ ۽ پد ڪارءِ تيزي ۽ سُست ڪرت ڏن
 آيگ ۽ گول من چار مڪنڊ نظر دوردات باز دور لاري احتينان ات انت من آهن
 ۽ ٽڪر ۽ زرت دروازگ ۽ پوره پچ گيت تو ججين لاپڪي پشت ۽ سيٺ ۽ سراءِ ٽچڪ
 انچش يڪ ڪش ۽ خرڪا وڪشگ ۽ چوڪه وتي گس ۽ تها واپ انت من بے آئي چپين
 سر و شڪ ۽ سرءِ په زور آهن ۽ جت ۽ آئي سر بے آئي سينگ ۽ ڏيل وارت من حبرءِ
 پڪا ڪنگ ۽ حاطرءِ يڪ دگه وارے ڪرت و لے من آرا ڪشگ نه لوٽت بلڪنا مني
 ارادگ ات ڪه آرا زندگ ۽ بهرين۔ اچ آئي مے ورنايان باز حبرءِ حالے معلوم
 داري بُوت۔ پميشا و تاس ۽ حميل ۽ شه ڪيسگ ۽ ڪشگ ۽ پد من آرا وتي ڪيسگ ۽ تها
 مان گيت پدءِ په ٿيلي فون ۽ تارءِ ميجر صاحب ۽ گردن ۽ پشت ۽ سيٺ ۽ سرءِ بست ۽
 تار ۽ سرءِ همودان په شري بست ڪه يله مبيت ڪه وخته من شه ڪارءِ در ڪپين تو ميجر
 بوتاريڪ پهلو ۽ ڏيل بُوت آرت پدءِ من جر من وردی ۽ ٿوپ ۽ سرءِ گورءِ ڪرت ۽ پدا
 همانيمگ ۽ بُرت ڪه اودءِ قيامت ۽ جنگ ۽ زمين لرزگ ۽ ات۔

من دوچير ڏگار جرمناني قلعه آں در ڪپت۔ سب مشين گن چلائينو ڪين
 يڪ گڙپ ۽ شه يڪ خند قے ۽ سرءِ ڪش ات من ديست۔ من په رضا وتي گامان
 ست ڪرت تانڪه آ بڪند انت ڪه گول من يڪ ميجر ۽ هم گون انت آ دستان

سرینان بمن توارش جت کہ من دیم ء مہ روین ولے من انچش ظاہر کرت کہ آوانی
 حبر ء من پوہ نہ بہین ء ہشاد ء رفتار ء بال گرت انچ ایٹی پیش آیان ہے وا کہ یے ء
 معلوم بیت ء آ بمگواری ء بنا کن انت من ہر دو جرمن سگرانی نیام ء چہ بے
 ناچار دارین علاقہ ء سر بوت من نون زمین ء تہا چیر دیو کیمن بمبانی وجہ ء چو خر گوش
 ء شان روان اتن۔

”جرمن منی پشت ء گلوگک شاگک ء ات انت کہ پد ء مئے ورنایاں
 غصہ احت ء آ گوں من دیم پہ دیم گلوگانی یک ڈوہتے پاداش
 گرت۔ چار گلوگک بے موثر ء دیم ء شیشگ ء ترینز وارت انت ء موثر ء ریڈ ایٹر
 گچن جوڑ بوت۔ ولے دور من ء یک جنگل ء چھیلے نظر احت لہتین ورناکار ء
 نیمگ ء تچان ات انت ولے من چوتیرے ء دیم ء در کپت پد ء من وتی پاکین
 ڈگار ء کپت ء زمین ء ڈروت دات۔

یک ورنائے کہ وردی ء کوپگ ء پہ خاک کی ایس چندی جت انت شہ کلان پیش منی
 نزدیک ء احت (من اے ڈولے وردی پیش نہ دیست ات) ء آ بشکھندگ گشت
 دیم سیائیں جرمن بد پیل راہ ء گیرام کرتگ؟ من جرمن وردی ء کش ات ڈی ڈی
 گرت ء کلاہ ء بے وتی پادانی چیر ء ایر کرت ء آ راگشت راہ واہ بوتار!..... من
 جرمنے اُن!.....! ڈرونیو ء کہنیں نمک خورے اُن..... چے من جرمنے اُن؟ من

جنگلی کیزی یے اُن پوہ بوت ئے بوتار! نون ہمازندیس ہو کم ء چٹان بوج کہ آ کار
گاڑی ء تہا ننگ آئی بگل جولاء بزر آرابے وتی کماندار ء پیش بکن من وتی
وتاس ء ہے ورناء دات ء شہ یک ء پد دومی سکی افسر ء پیش بو آن اتن شام ء من
ڈویشن ء کرنل ء رپورٹ کنگ ء سر بوتن تنے وختی من ء نان دیگ بوت من جان
مان ششت بازین جستانی پسوان دات من ء نو کین وردی ہم رست تو وختے من
کرنل ء خندق ء تہا پترت تو اے وخت ء آ ساف ساف ء ماخول درا کرت۔ کرنل
شہ وتی ڈیک ء پاداحت منی نزیک ء احت ء درائیں افسرانی دیم ء من ء شہ
کو پگان زرت ء گپت۔ شاہاش ورنائے گران قیمتین سوگاتے تہ پما آ ورتگ پہ
ایشی تنی منت واراں۔ اچ تنی میجر ء آئی بگل جولاء مارا ہما چیزانی خبر کچنگ کہ
مایک سگر ء تہا شہ پست جرمنان بندی کنگ ء ہم ہچ چیزان سہی بوت نہ کرتن۔ من
پر تہ چندی ء سفارشت ء کنین اچ آئی لوز ء مہر ء دوستی ء منی لٹٹ مرمران بوت
انت۔ ہمنکس گشت۔ ”کامریڈ کرنل من توپ خانہ ء تہا بھرتی بوگ لوٹین۔

ولے کرنل حدات ء بمنی کو پگ ء دست جنگ ء پد گشت اے حالت ء تہا کہ تہ پہ
یک مشکلے ء وتی پادان بے ڈگار ء ایر کرت کن ئے تہ چون جنگ کرت کن ئے
؟ من ترا زوتان زوت اسپتال ء دیم دیگ لوٹین او دء ترا مرہم پی کنگ بیت ترا
جو انین خوراک دیگ بیت پد ء تہ ما ہے چھٹی ء وتی لوگ ء گس ء روئے ء تنی احتنگ

عہد پد سیل کننن کہ ترا کجا دیم بد بہین۔

کرٹل عہد اید گہ افسران من عہد الوداع عہد رخصت کرت عہد منی دست عہد گپت انت وختے
من ڈن عہد در کپتن تو من عہد چکر آئیگ عہد ات پر چیکہ گو سنگیں دو سال عہد تہا من شدل
عہد گیرام کرت کہ من ہم بنی آدمے ان عہد بنی آدم عہد گوں بنی آدم نین دیم عہد گوں پیش
آئیگ بیت۔ عہد دوست من ترا بکشین کہ من گوں مزین جڑ من افسران ملک عہد
وخت عہد شہ مشت عہد لگتانی وجہ عہد وتی سر عہد وتی بگل عہد تہا چیر دات عہد نوں ہمے ڈول منی
عادت جوڑ بوت عہد اے عادت وطن عہد سربگ عہد پد باز دیر عہد پد زیان بوت“

گوں سربگ عہد شہ اسپتال عہد من ایر نیاء چٹی عہد دات عہد کمین لوذانی تہا من وتی
درائیں داستان عہد بے آئی نوشتہ کرت۔ نہ زانین کہ پرچے من چوڑ ہگان کمین
وت عہد را بھتر عہد تو نگرے حیاں کرت من ایٹی عہد ہم شد دل عہد برت کہ کرنل پہ من
چندی عہد سفارش کنگ عہد اٹھت۔ تن دو ہفتگ من وارت عہد وپت نوک سراں من عہد
کم کم پہ ورگ عہد دیگ بوت کہ (ڈاکٹر ان گشت کہ اگہ من یکدم باز بورین تو منی
حالت زوت خراب بیت) ولے دو ہفتگ عہد پد منی چم بے نانان پکتین انت تو منی
دل دلگردی کرت۔ شہ گس عہد پمن پتوئے نہ آتک عہد من عہد پکر بوت۔ نہ ورگ عہد
نہ وسپگ عہد آرام کات۔ ڈول ڈولین خدی نین دگہ ڈولین حیاں من عہد گٹ اش
کرت سبھی ہفتگ عہد شہ دور و نیر عہد چٹی عہد احت۔

ولے چٹی ایرینیا ء نہ ات یک ہمساہگے ء پتودات خدا دژمن ء اے ڈولین
 چڈیانی وانگ ء مگماریت ہما ہمساہگ ء نوشتہ کرت کہ جرمنان بالی جہاز ء کارجاہ
 ء بمبکواری گرت ء یک گرانیں ہے منی کاٹیج ء کپت ایرینیا ء جنک آوخت کس
 ء تہا ات کہ نون یک چیزے نہ متنگ۔ گس ء ڈگار یک یک لوئی کھڈے جوڑ
 بوتگ۔ من اول وار چٹی ء ونت نہ کرت۔ چمانی دیم ء تھا موری یے احت۔ منی
 دل چوپومیے نزاحت کہ من ء ہے مالوم بوت کہ منی دل ء حرکت بند بیت پدے
 پلنگ ء سر ء تچک من وتی دل ء ہمت دات ء چٹی ء دیمتر ء ونت نہ گرت
 ہمساہگ ء نوشتہ کرت کہ بمبکواری ء وخت ء منی بیج انا طولی شار ء درشت شام ء
 ہموداں احت کہ اود ء آئی گس ات آگوں منی ہمساہگ ء ہمنکس گشت کہ
 آپون ء تہا پہ بھرتی بوگ ء روگ ء انت۔

یکدے پد کہ من ء کمکین دل بڈی رست تو من ء خبر کپت کہ منی جون ء
 گردشت بمنی گوشان اتگ ء من ء یات احت کہ چون ایرینیا من ء بے ریل ء
 ٹیسن ء وتی بگل ء گرت آئی زرد ء یک جنین ذاتے ء دل ء اے حبر ء پیر ء
 گشت کہ بے دنیا ء تہا اے مے گڈی اس ملاقات ات ولے من آرا تیلانک
 دات یک زمانگے ات کہ منی یک خاندانے ات منی گسے ات کہ ہما پہ من شہ یک
 خواری یے ء بست ات آپمانی مچی پاچی ء حا کانی بہر بوتگ انت نون من یک تا

اتوں منی بربادین زنداے گل و اب انت، و اب! من حیا کرت کیزے زمانگے
 من گوں ایرینا گوں وتی زہگان حیا لانی حبرے حال کرت آوان ۽ دل بڈی دات
 کرار کرار پہ نرین زبان ۽ من آوان ۽ گشت کہ من زوت پدی کاہن۔ مہ
 گریوات مہ گریوات۔ من آوان پوہ گرت۔ من سگ والائے اُن نہ
 تر سے اُن کل چیزان سکین یک روچے مایکجاہ بوتن دو سال ۽ من گوں آوان حبرے
 حال گرت۔ گوں ہمایان کہ آمرتگ ات انت۔“

آمن ڈیلین مرد پہ لہتین ساعتاں چپ کرت۔ وختے دوارگ وتی
 حبراں بنا کرت تو آئی توار کانکرات یکت یکت سگریٹ دگہ کشتین دوست منی
 دل جہل کپ ایت۔

ماسگریٹان لکینتن۔ یک ٹگ ٹگ ۽ توار، یک تراکانے ۽ ہار آروکین جنگل ۽ تہا
 ودان ات گرین گوات گیت ۽ درچکانی حسکیں پنانی تہا سر سران ات جمبر اسپتین
 گوات گیرانی پیم ۽ برز سوزین آسمان ۽ سر ۽ بال کنان ات انت ولے بڑی بانگی
 ۽ ہے ساعتانی تہا دنیا یکت پر سر امین ڈولے ۽ بہار گہ ۽ راہ ۽ چارگ ۽ ات۔ ہما دنیا
 کہ آزند ۽ دائمین پائیداری ۽ پیسلہ ۽ راہ ۽ چارگ ۽ ات من ۽ دگہ ڈول لگ ات
 چچی پن انکس پر دروات کہ من جست کرت۔ پدے چے بوت؟

پدے چے بوت۔؟ داستان گشوک ۽ کمین پہ بے رضائی گشت من ۽ کرنل ۽ یک

ماہے ءِ چھٹی دات کہ ہفتگی ءِ پد من درونیر ءِ تہا احتوں من تن ہما جاہ ءِ پیادگ شتوں
 کہ ہمودان یک وختے من گوں وتی خاندان ءِ وتاک اتن کاٹیج ءِ جاہ ءِ نون یک
 کھڈے شہ آپ ءِ تن چمان پرات چار مکند وت رُ دین کاہ تن گوڈان رُ ستگ انت
 قبرستان ءِ ہمین بڑی بانگی ءِ ویرانی یے ہر نیمگ ءِ تالان ات من چپ چپ اود ءِ
 یک دے اوشتات پد ءِ من پہ اسٹیشن ءِ رادگ بوتن ”گس“ ءِ من یک گھنڈے
 بوتوں ہماروچ ءِ من بے وتی ڈویرن ءِ سر بوتوں۔

ولے سے ماہ پد چوروچ ءِ شہ جمبرانی نیام ءِ پرکش دیگ ڈول ءِ من وشی ءِ
 یک چرک جت..... من ءِ انا طولی ءِ باروا حالے رست آراشہ ہمسایگ ءِ منی
 ڈس ءِ نشان رست ءِ آشہ دومی سگر ءِ من ءِ چٹی یے نوشتہ گرت! اولی وار آیک
 آرٹلری کالج ءِ تہا داخل بوت کہ ہمودان آشہ حساب ءِ مہارت ءِ وجہ ءِ کمک ءِ مدت
 رست سالے ءِ پد گوں مزنیں نمبرے ءِ پاس یوت ءِ سگراں شت آ من ءِ نوشتہ
 کرت کہ نوں آ کپتان انت یک بیڑی ءِ آئی کمان ءِ تہا انت کہ تنے وختی
 آراشہ عزت ءِ چندی ءِ تمغہ رستگ ات دومی لٹو ذانی تہا ایش کہ آشہ وتی پس ءِ
 دیم ءِ درشتگ ءِ من شہ گل ءِ وشی ءِ بال نہ کرت ءِ پہر بست منی کپتانیں بیج! بیڑی ءِ
 کماندار ءِ بازین چند یانی مالک چے پر ق ءِ کہ آئی پس نوں دارو ءِ چہرہ ءِ باران
 موٹلائی تہا ایر کنت۔

آئی پس ع زمانگ گوست ات کپتانیں بیچ ع دیم ع راہ بیچ ات انت۔!

”ع نون شپان من ع پیسیرین واب آیان بوت انت شہ جنگ ع پد من وتی کسو ع
دستان کنین ع نو اسگان بڈ ع گوں بیچ ع نثار ع ع روچان گوازینین کم ع گیش تراکانی ع
کارا کنین ع نو اسگان بڈ و بگل ع کنین ولے اے واب ہم ژدگہ ژدگہ بوت انت
زمستان ع موسم ع ما یک کس ع دیم ع جزان اتن ع یک دومی ع چٹی ع موکہ نہ رست
ولے جنگ ع گڈی پاسان ما برن ع نزیک ع سربوتن یک سپہ من انا طولی ع نوشته
گرت کہ دومی روچ آئی پسواحت۔ خبر کپت کہ آشہ یک دگہ راہے ع بے برن
رستگ کہ ما نزیک اٹگیں گوں آئی ملگ ع بے صبری من ع پہ آرام ننگ ع نہ
اشت..... ع ہما وخت ہم آحت..... چٹ ہما روچ بزاں ۹ نہ مئی کٹ ع سوب ع
روچ ع شہ یک ناؤ چگے ع یک جرمن ع تیر باران کرت ع منی انا طولی ع گشت۔

دیگر ع وخت ع یک کمپنی کماندارے من ع لوٹ ات یک نادرستیں آرٹلری ع
افسرے گوں آئی گون ات آئی کوٹی ع تہاشت تو آنچش منی دیم ع پاداحت کہ من
آئی افسران۔ منی کمانڈنگ افسر ع گشت..... سولو خوف..... اے گوں تہ ملگ ع
احتہ گوں ہمے لوزانی کشگ ع پدا وتی دیم ع بے کھڑکی ع گردینت بمن گروک کپت
من زانت کہ من یک ناگتیں حبرا شکنن..... بابا شہ ہمت ع کار بگر..... تئی بیچ
کپتان سولو خوف مروچی بے وتی بیڑی ع جنگ دیان کشگ بوت گوں من بیا۔

من و تاء را داشت نہ گرت و لے پدء ہمت کرت ء پادان داشت انچو چوکہ من
 ء ہا لیفلٹنٹ کرنل مزینیں کارے ء تہاشہ یک چپین رائے ء گوسٹن ہماندارگ من ء
 تنے وختی چوواب ء لگ ایت گوں سہرین نجمل ء پوشا ینوکیں تا بوت ہر دو نیمگ ء
 سپاہیانی ردیک تامورین یاتے و لے منی انا طولی منی دیم ء انچس نندوک انت
 چوکہ تہ منی دیم ء نندوک ء منی براس۔ تابوت ء نیمگ ء شت منی بیچ آئی تہا
 واب ات و لے آ منی بیچ نہ ات منی بیچ تو ہمیش بشکندگ ء بارگ بارگیں گردن
 کسان کو پکیں منی بیچ..... و لے ادء تو یک پتن کو پکیں برز بالادیں ورنائے منی
 چمانی دیم ء واب ات آئی چم خمارات انت کہ شمن دُور یک چیزے ء چارگ ء
 انت آئی لٹانی سرء آئی کہنیں بشکندگی یک تابے درات منی انا طول.....! من
 و تاء را جہل گیت ء آراء دروت گپت ء پشت ء شت۔ لیفلٹنٹ کرنل ء گشتانکے
 دات منی انا طولی ء دوست ء ہمراہ ارسان پاک کنگ ء ات انت و لے منی ارس ہم
 نہ اتک انت بلکنا منی ارس منی دل ء تہاشک بوت انت کہ بلکنا ہے سوب انت کہ
 تنے وختی شہ منی دپ ء منی جگر ء ٹکر کاہنت۔

”من وتی گڈیں ایں اُمیت ء گڈی ینن وشی ء جرمن حاک ء تہا لحد
 گرت۔ بیڑی ء وتی کماندار ء گڈی ینن سفر ء توپ جت ء گڈی سلام دات
 کہ گوں ایشی ہوار منی دل ء شیشگ پُروشت۔ وختے من وتی یونٹ ء تہا احت

تو من جتائیں انسانے اٹن کہ اچ ایشی پدزوت من ء چٹی رست نوں من کجا برین؟..... ہج برنہ من ء یک سنگتے ء حیال احت کہ آ زمستان ء ٹپی بوگ ء پدشہ پوج ء پنشن کنگ بوت ء نون آیو پینسک ء تہات آ یک وختے من ء گوں وت ء جادگ گشت انت ہمیشا من ہموداں شت۔

”منی دوست ء آئی جنین بے اولادات انت وشار ء پہنات ء وتی جند ء کاٹیج ء تہات انت آرا پنشن رست ولے آ لاری ڈرائیور ء ہم کار ء گرت من اود ء کار کرت مادورنزیک جتا جتائیں سامان ڈھوکتیں ء مشین گن ء گلہ ڈھونگ ء کارگرتن۔ ہمودان منی ملاقات گوں منی نوین بچک ء بوت کہ آدیم پہ دیم اود ء ریکانی تہا گوازی کنگ ء ات۔

”دراجین مزلے ء پد ہمیش مردم یک قہوہ خانہ یے تہا روت چیزے لاپ ء دور دنت ء دم کشگ ء خاطر اوڈکا ء یک گلا سے ہم کش کنت خرابیں عادت انت ولے چے پکنین کہنگیں عادت انت منی من ء بے آئی انکس رحم احت کہ چے بگوشین دیم ء شہ کوٹگ ء آپ ء گل جوڑ بوت ساک حازگی ء پونگی ڈنگرین مودولے انکس روشنائیں چم چو کہ شہ ہو ر ء پد آسمان ء برکشائیں استار ء نوں کہ یکدے آ شہ منی دیم ء دور بوتیں تو بمن ڈگار سہر بوت من لاری ء کار ء پہ اشتاپی اشتاپی قہوہ خانہ ء تہا پترت ء اے زاگ شہ گوشن ء ہر چیز ء دپ دور دات مہلوک پہ

ورگ ء آ را چیزے دات۔

”چہارمی روچ ء من شہ ریاستی فارم ء لاری ء سرء گلہ آں برہ قہوہ خانہ احت کہ
اے بوتار گونگ درا کرت شہ کھڑکی ء سرء در کنگ ء پد من تو ارجت ہلودانیا ادا
بیالاری ء سوار بے ترا بجلی ء گوانزگ ء سیل ء برین کہ گلہ زورایت پدا پدی کاین
نان ورن بے منی تو اء زہگ پاداحت ء بے پائے دان ء سرء سوار بوگ ء پد کھڑکی
ء لک دات ء کراری ء جست کرت ترا منی نام ء چون خبر کپت؟ ء منی پسو ء انتزار ء
وتی استارین چمان پُر پٹینت من آ را گشت کہ من شہ ہما مردمان اُن کہ ہر چیز ء
زان انت۔ آ لاری ء راستیں دست ء احت من آ راشہ دروازگ ء بے وتی کر ء
تندارینت ء رھا دگ بوت سک تلسین زہگے ات ولے نون چپ ات وتی بزین
مچا چان گوں آ من ء سیل کرت ء یک آ ہ سرے کشت انکس گونڈ وئیں زہگے کہ نونی
ء آ آ ہ سردکش انت تئی پس کجا انت، وانیا من جست کرت بے سنگر ء کشگ بوت
آ کرار کرار گشت ء ماتی ماریل ء تھا آ یگ اتن کہ ببے کپت ء ماس ہم کشگ بوت
ریل ء تھا شہ کجا آ یگ ء ات ات؟ خبر نہ انت نہ زانین۔ نون ترا گس والا نیست
”نہ“ شپ ء کجا وسپ ءے؟ ہر کجا کہ جا ہے برسیت ہمودان واب رہین۔

”منی چمانی تھا گرین ارس احت انت ء من ہما وخت پسلہ کرت کہ من
آ را وتی زہگ جوڑ کنین ء من ء مزنین دل بڈی یے رست ء یک روشنائی یے

رست۔ من بے آئی نیمگ ء و ترا جہل کرت ء جسرت کرت ”دانیاترا خبر انت
کہ من کے ان؟ من تئی پس ان۔“

”خدا جان..... آئی پد..... زہگ ء بمنی بگل ء دستان مان گیت منی دیم ء دروت
گیت ء چونخشگ ء مرگ ء چیچاڑ کرت۔“ ابا..... ابا..... من ء خبرات کہ تہ من ء
شوہاز کن ءے من اے روچان تئی راہ ء سیل کنان اتن کہ تہ من ء شوہا
زپکن“..... آ من ء بگل ء کرت ء چولرزو کین کاہے ء پیم ء سُر سرات منی چمانی
تہا گرزے احت۔ من ہم لرزان اتن منی دست لرزگ ء ات انت۔ نہ زانین کہ
چون ہما وخت ء من لاری ء برت۔ پد ء یک کھڈے ء تہا من لاری ء اوشتارینت
ء انجن ء بند کرت من ء ترس ات کہ حادثہ یے مکنین تن پنچ منٹ ء ما انچش تشتن ء
منی زہگ منی بدن ء گول لچوک ات ہیجت ء لرز۔۔۔ ن آ راوتی راستین بگل ء
گرت۔ آ رانوارت ء مہر کرت ء گول چین دست ء لاری ء بر ان بے کاٹیج ء
سربوت کہ ہمو داں من گول وتی دوست ء آئی جنین ء وتاک اتن۔“

لاری ء گیٹ ء دپ ء اوشتارینگ ء پد وتی پنچ ء بگل ء زرت ء گس ء تہا
پترت وتی نازر کیس دستان گول من ء بگل ء تہا پر نچان وتی دیم ء شہ منی زبرین
دیم ء دُور کرت ء انچش من آ راگس ء تہا برت۔ منی دوست ء آئی جنین گس ء تہا
ات انت۔ من گس ء تہا پترگ ء گول آ وان چم ء پروشت ء پہ زمین زبان ء گشت

”من وتی وانیا ۽ پد ۽ رند ۽ آ خر جت“

آدوت بے اولادات انت ۽ زگے یے ۽ ارمان ات انت زوت حمر ۽ جگ ۽
 سربوت انت زگ ۽ مهر ۽ مراد ۽ تہا مشکول بوت انت ولے من پہ یک منٹے ۽
 آراکگ نہ لوٹ ات من پہ صابون ۽ آئی دستان ششت ۽ آ رامیز ۽ نر یک ۽
 نندارینت۔ دوست ۽ جنین ۽ آ رانارشت دات۔ وختے آدیست کہ زگ مزین
 گلم زورگ ۽ انت تو آ پہ گٹ ۽ پر گر یوگ ۽ لگ ات دیگدان ۽ حد ۽ اوشتوک
 آوتی دیم بند ۽ تہاوتی دیم ۽ چیر دات منی وانیا جست ۽ آئی نر یک ۽ شت ۽ آئی
 دامن ۽ کر ۽ گوں وتی نازا کین دستان گرگ ۽ پد جست کرت ”تھروئی تہ پرچے
 گریے؟ من پس ۽ ہوٹل ۽ نر یک ۽ دیست ات نوں شمار گلان وشی بیت ولے تو
 گریان یے بریشی آ گریب گیش گر یوگ ۽ یوت۔“

شہ نان ۽ پد من آرا بے نائی ۽ برت ۽ آئی مودان تراش ات ۽ پد اگس ۽ ٹپ ۽ تہا
 آراجان شودے دات ۽ چادر ۽ تہا پتات بمنی بگل ۽ دستان مان گیجگ ۽ پد آداب
 شت من کرار کرار آرا پلنگ ۽ سر ۽ تچک گرت۔ گلہ آن جہل گیت۔ لاری ۽ موٹل
 خانہ ۽ تہا اوشتارینگ ۽ پد بازار ۽ شت۔ یک پتلون ۽ یک گونڈین جاگ یک
 جوڑگ پازوار ۽ پیش ۽ ٹوپ ۽ پہ بہا گیت۔ گس ۽ سر بوگ ۽ پد خبر کیت کہ اے
 درائیں چیز نہ آئی کچ انت ۽ جوانین ساچ بیگ انت منی دوست ۽ جنین ۽ من ۽ غر

دات ”گنوک بوتگئے اے گرمی و تہاز ہگ و گرین پتلون پادادئے؟ و زوت
 وتی مشن و کشت و میز و ایر کرت و شہ وتی صندوق و دسکی ایس پچانی ٹکران کش ات
 و یک گھنٹہ یے و تہا پمنی دانیاء پتلون و جاگ و تیار کرت شپ و من آرا گوں
 وت و لپنت کہ دیر و آرا آرام احت انچا شپ و من چاروار بیدار بوت۔ گوئد و
 منی بگل و انچش و اب ات چو کہ مرگ وتی کد ام و تہا و اب بیت۔ من ترا گشت
 نہ کنین کہ من چٹکس و ش حال اثن من شے ترس و کہ آ بیدار مہ بیت وت و رانہ
 سرینت و لے شمن نہ بوت۔ پد و من پادکات و باکس و جت و آئی روشنائی و تہا
 واروار آئی زیبائیں دیم و ہورت ہورت سیل گرت۔

سُہب و ما کہ پاداحت و نہ زانت کہ پرچے کوئی و تہا ٹکس حُب پرچے
 است..... پد و زانت کہ منی کوشہ وتی چادر و پادایگ و پد بھنی سینگ و و پت ات
 و وتی کسانین پاد و بھنی گٹ و ایر کرت ات۔ و اب و تہا اے زہگ من و رنج
 کنت و لے نون من و ایسی عادت بوتگ۔ اگہ شپ و گوں من مہ بیت تو من و
 سک یات کئیت و من شپ و آئی دل پدروین کر نھن مود و دیم و سیل کنین
 ۔ انچش منی دل و تہا ہر چنت کہ شپ انت شہ آئی گندگ و آیانی درد کم بنت انچا تو
 من سنگ و بے جوڑ بوتین اُن۔

اول اول و آلاری و تہا گوں من کات پد و من و خیال احت کہ اے جوان نہ انت

یک سپائی ء تہا من ء آرام ء بکار نہ ات روچ پیاز ء یک ٹکر یک نان ء انکس
 گرزین واد پہ سپاہی ءے مردم ء بس انت اگالیش گون بیت تو شیر ہم بکار بیت
 یک آگے ہم گرم گرین نان ہم بکار بیت۔ ء من ء کار ہم کنگی انت ہمیشا من دل ء
 مزن کرت و آراوتی دوست ء جنین ء گول اشت۔ اولی وار تو اے روچ گریت ء
 شپ ء بے لگہ تول کنو کیس جاہ ء کات اود ء تن دیر پمنی راہ ء میل کرت۔

اولی روچان اچ آئی سوب ء من ء باز مشکل پیش احت۔ یک روچے روچ ء دم
 برگ ء پد من نپاد ء تہا گول آئی وت ء راتچک گرت۔ انچا آچومرگ ء چچاڑ کرت
 ولے ہماروچی آچپ چپ پکرے ء تہا غرق ات ”چے پکر کن ءے کسو.....؟ من
 بخت کرت آ بے بام ء چمان جت۔ ”تہ وتی چڑائی این صدری ء چون گرت ءے
 ابا؟ ”من عمر پہ زند چڑا ء صدری نہ پوش اتگ! من پتو دات آ چڑائی
 جیکٹ دور و نیو ء تہا متگ کسو ”ترا پمنی شو ہاز ء انکس دیری پرچے یوت؟ من
 ترا جرمنی، پولینڈ، بیلور شیا ء نہ زانین کجا کجا پٹ ات ء تہ یونپسک ء تہا من ء مل
 ات ءے ء یونپسک شہ جرمنی ء نزیک انت؟ مے گس شہ پولینڈ ء باز دور انت
 ؟ آ جست کرت۔ انچش حبر دیان ماہر دوئین پس ء زہگ ء واب احت

”تئی چے خیال انت کہ منی چڑائی این صدری ء بارو اجست کنگ بے معنہ ات؟
 آئی وجہ ایش ات کہ ضرور پس چڑہ امی این صدری پوش اتگ کہ آرا ہمیش یات

ات۔ زہگانی یادداشت چوبکلی ء ڈول ء تیز انت۔ بجلی شیم جنت ء زیان بیت“
 ماسال ء ہمودان گوازیٹن و لے نومبر ء ماہ ء یک حادثہ یے بوت من
 یک حلك ء منے ء تہالاری ء بران اتن کہ پہیہ لگوشت گپت یک گامیشے دیم ء
 احت لاری ء تیلانک ء آرادور شانت حلك ء زالبولان آء پسات کرت ء یک
 مچی ء بوت ء ٹریفک انسپکٹر احت آ منی لیسن ء گپت گوک تولنک ء سریناں
 پاداحت ء چار دست کنان بوت منی لیسن ضبط بوت۔ زمستان مچ مستری گری
 کرت۔ پد ء یک پوجی دوستے کہ آ مے ضلع ء تہانوکین لیسن ء رس ایت گشت
 ہمیشا من ء منی بچک کاشاری روگ ء ان۔

ولے اگہ لوگ ء حادثہ موتین تو من یو پنسک ء اشت ء شت۔ من یک جاہے ء
 گیش اڈ کرت نہ کرت۔ وختے منی وانیا کمین مزن بوگ ء پد اسکول ء روت گڈا
 منی پادیک جاہے میخ بنت تنے وختی تو ماہر دوروس ء ڈیہہ ء آ وارگ گردان ان۔
 سفر ء تہاز ہگ دم نہ بارت؟ من جست کرت۔

”آ گیش پیادگ نہ ات زیادگ ء آ بمنی کوپگان ایرانت وختے وتی پادان سیدھا
 کنت توشہ منی بڈ ء چپت ء سڑک ء سر ء جو بڑ ء تر ڈا ایت نہ اے پریشانی ء نہ انت
 براس اصل ء منی دل ء چوکاٹ یلہ بوتگ انت منی دل لوٹ ایت کہ ایسی پیچ ء
 پُر زگان بدل پکین باز وخت ء تہا انچشین درد پادکا بنت کہ من ء سما نہ کپ ایت کہ

من چے کنگ ء ان۔ من ء ترس انت کہ یک روچے من واب ء تہا مرین گڈا منی
 زہگ ء چکس دل پدردی بیت۔ ایوک ء ایش ہم نہ انت ہر شپ من واب ء
 تہاوتی جنین ء زہگان گندین۔ گیش ہمیش گندین چو کہ من آہنی میں گیر ھے
 یک نیمگ ء اوشتاگ ء آکل دومی نیمگ ء آذاتان آذات اوشتوک انت۔ من
 گوں ایرنیا ء زہگان یک یک حبر ء دیان ان ولے انچش کہ من آہنی میں گیر ھے
 شہ دیم ء دور کنگ لوٹین تو آکل زیان پینت۔ ولے یک دگہ گپے کہ شہ منی دپ ء
 افارے درنیت شہ چمان یک ار سے ڈیل نہ وارت۔ ولے شپ ء کہ جم پانچ
 بھینت تو بالشت ء تر گندین۔“

شہ دریاب ء نیمگ ء منی دوست ء تو ار گوں یکدار ء دارانی تو ار ء آپ ء شلاب
 شلیپ ء بمنی گوشان کپت ہے نادرست کہ نوں منی سنگت جوڑ بوت ات وتی
 چونختی ء پیم ء دران ء پتہنیں دست ء بمن مچک کرت ء گشت۔

جوان نوں موکل براس وش ببات ء۔ تہ ہم وش ببات ء دوست تن

شاری تئی سفر خیر ء وش بہ بیت۔

”مہربانی..... بروان کسو یکدار ء کند ء آگشت ء زہگ جیہان آئی بگل ء احت ء
 آئی صدری ء کنگ ء گپت ء گوں وتی پس ء مزین گامان وتی کسا نکلیں گامان
 زیران رہادگ بوت۔“

دوہیتیم شہ جنگ ء توپان ء تھیل کچنگیں ریک ء دروازگ ء پلر..... کہ نادرستین
 جاہان سراپ کنان ات انت چونین باندا تے آوانی دیم ء اوشتوک ات؟ من
 باورنگ لوٹ ات کہ اے روسی گوں وتی آہنیں آرادگ ء ہمت ء باندا تے ہم
 سگ ایت ء اے زہگ وتی پس ء ساہگ ء چیر ء یک انچشین مردے بیت کہ
 آہر مشکل ء سگ ات پکنت ء شہ وڈوڈیس ویل ء مشکلا نی دیم ء بوشت پکنت۔

آوان ء ہر دوکان روان گندگ ء منی تب مونجا بوت اگہ وانیا مہوتین تو بلکنائے
 رخصت انکس گران مہوتین پرچیکہ لہتین گام زیرگ ء پدا وتی پھلین پادگان چک
 ء گردینت ء وتی گلابین دستان سُرینان من ء وداع گشت ء ناگت ء یک نرم ء
 نازاکین دستے منی دل ء پرنج ات ء من ہوگی ہوگی وتی چک ء پروشت۔ نہ
 نہ۔ اے پیر ء ضعیفیں مرد کہ وتی مودان جنگ ء تہا اسپیت کرت ایوک ء واب ء تہا
 نہ انت بلکنابیدار ء تہا گریوانت اصل چیز ایش انت کہ موکہ ء سر ء وتی راستین رہ ء
 بگر ء اے زہگ ء دل ء خراب مکن ء آرا نشان مدے کہ یک مزن ڈیل ڈولین
 مردے ء کلک شہ بے ارادگیں ارسان تپنگ انت۔

